

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica št. 5/II,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 10.118.

O zunanjem in notranjem položaju naše države

Prejšnjo sredo je senat zaključil načelno razpravo o državnem proračunu. Zadnji govornik je bil senator dr. Albert Kramer, katerega govor je napravil na ves senat globok vtisk. Iz njegovega govora povzemamo le nekaj odstavkov.

Dr. Kramer je najprej odgovarjal na izvajanja senatorja Stefanovića (JRZ), ki je govoril o odnošajih do Hrvatov na način, ki je za zdajšnje resne čase zelo neprimeren. Nato je dr. Kramer obravnaval

Mednarodni položaj Jugoslavije

Govoril je o avstrijskih dogodkih, o usodi koroških Slovencev, o odnošajih med Nemčijo in Jugoslavijo, o moči nacionalne misli, ki je omogočila zmago Nemčije v Avstriji in ki je edin učinkovit nasprotnik komunizma. Pod vplivom najnovejših dogodkov se je znova okrepila tudi jugoslovenska nacionalna misel, saj mora biti danes vsakomur jasno, da je obramba vsega našega naroda pred novimi nevarnostmi le v močni, res sedinjeni Jugoslaviji.

Podrobno je dalje razpravljajal

o majski deklaraciji

Zavračal je trditve poslanca dr. Kosića, ki je v svojem govoru dokazoval, da je bil namen te deklaracije reševanje habsburške monarhije. Omenil je pri tej priliki prepis, ki se je bil ob lanski 20letnici majske deklaracije razvil v slovenskih listih, zlasti med »Jutrom« in »Slovincem«. Orisal je bistvo, pojem in namen deklaracije in mogočno delovanje za Jugoslavijo, ki se je s pomočjo deklaracije razmahnilo zlasti po slovenskih krajih takratne Avstrije. Omenil je tudi 20letnico onega dne, ko so slovenske žene in dekleta na velikem shodu v Ljubljani izročile predsedniku takratnega Jugoslovenskega poslanskega kluba na Dunaju dr. Korošcu nad 160.000 zbranih podpisov (ta 20letnica je bila 24. t. m.). Pribil je, kako je potem habsburški okvir deklaracije bolj in bolj izginjal in je ostalo le še jugoslovensko državno in narodno edinstvo. Opisal je nadaljni zgodovinski razvoj vse do prevratnih dni v oktobru l. 1918. in do zedinjenja l. decembra l. 1918. Spomnil se je na trenja, ki so takoj po zedinjenju nastala med takratno Slovensko ljudsko stranko in jugoslovenskim nacionalnim taborom med Slovinci. Nazorno je pojasnil, zakaj in kako sta se oba tabora spet razšla.

Dalje je dr. Kramer razpravljajal o politiki slovenskega dela Jugoslovenske radikalne zajednice ter pokazal nujno potrebo, da prav v današnjih časih spet vsi Slovenci naglašamo, da smo v vsakem pogledu

povezani s Srbi in Hrvati

kot bistven del jugoslovenskega naroda, kakor smo to soglasno in iskreno storili pred 20 leti. Ako se hočejo Srbi, Hrvati in Slovinci ohraniti in razvijati kot svobodni narod, morata nas vse prevečati čustvo in prepričanje, da je vse, kar se zgodi v katerem koli delu države, zadeva nas vseh in da moramo vsi skupno zastaviti vse sile za potre-

be vsakega dela našega naroda in vsake pokrajine naše države.

Dr. Kramer je nato obširno razpravljajal

o naši notranji politiki, delu vlade in zlasti o razmerah v Sloveniji

Navajal je izjave raznih voditeljev JRZ v Sloveniji in drugih pokrajinah države, tolmačenje programa JRZ v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu, opozoril je na razna nacionalna društva, na praktične zglede iz državne uprave, na postopanje s časopisjem in podobno. Z navedbami iz »Slovenca« je prikazal pisanje tega lista o Petru Živkoviću te da, ko je bil predsednik diktatorske vladavine in pozneje, ko je bil minister za vojsko v vladi dr. Stojadinovića, pa lani, ko je prišel v Slovenijo. Spomnil je na dogodke ob tem obisku, nato pa razpravljajal o že tri leta obljubljeni uvedbi novih političnih zakonov.

Naslednje poglavje je posvetil dr. Kramer

hrvatskemu vprašanju

pri čemer je obžaloval, da v vsej razpravi ni bilo slišati nobene besede, kako si vladna veja predstavlja rešitev tega vprašanja. V tej zvezi je dr. Kramer razčlenil poročilo notranjega ministra dr. Korošca o raznih političnih in polpolitičnih društvih na Hrvatskem. Razpravljajal je o nujni potrebi banovinske samouprave, glede katere kljub ponovni napovedi v časopisju še nismo prišli prav nič dalje. Na več primerih je pokazal, kako se nasprotno krepi centralizem in kako zavzema tudi področja, ki so doslej pripadala samoupravam. Opozoril je na ustanovljanje novih osrednjih skladov in naposled pozval JRZ, naj preuči načrt za samoupravo, ki je že iz dobe prejšnjih vladavin v rokah vlade, naj ta načrt še izpopolni in reši, da tako enkrat preidemo k dejanjem. Tudi

o borbi za konkordat

je dr. Kramer obširno razpravljajal in jasno označil stališče jugoslovenskih nacionalistov, ki nikoli niso bili in niso v načelu proti konkordatu. Tudi nacionalisti menijo, da je treba urediti odnošaje med katoliško cerkvijo in državo, pri čemer mora država ohraniti neokrnjeno svojo višjo oblast. Nato je dr. Kramer razvedel nekatere glavne točke, zaradi katerih so jugoslovenski nacionalisti sma-

trali konkordat v obliki, kakršno je imel, za nesprejemljiv. Navajal je potem očitke iz nekaterih katoliških vrst in listov, češ da je katoliška cerkev v naši državi zastopljena. Na raznih primerih je dokazal, da uživa katoliška cerkev v Jugoslaviji večje pravice, kakor jih je v nekdanji katoliški habsburški monarhiji.

V naslednjih odstavkih je dr. Kramer razpravljajal

o novem volilnem zakonu

kakršnen se pripravlja iz vrst vladne večine. Dokazal je, da bi volilni zakon, če se res namerava uveljaviti v taki obliki, močno škodoval bistvenim koristim državne skupnosti. Zahteval je, naj temelji novi zakon na tajni in enaki volilni pravici, na poročnem načinu in na kandidaturah po okrožjih ali banovinah v zvezi s kandidatskimi listami za vso državo.

V zaključnih poglavjih svojega govora je senator dr. Kramer obravnaval vzgojo naše mladine, položaj državnih nameštencev in razna pereča gospodarska vprašanja. Naposled je ponovno opozoril, kako nam majavi mednarodni položaj odločno nalaga dolžnosti, o katerih ne more biti nobenega spora. Poslednja ura je, da razčistimo in uredimo naše notranje odnošaje. Fašizem je mogoč samo v nacionalno utrjenih in strnjenih narodih. Pri nas ni mogoč, saj bi moral imeti tri ali celo štiri vodstva. Nam preostaja samo ena dolžnost, ki nam jo kaže naša zgodovina: politična narodna vzajemnost.

Govor dr. Kramerja so poslušali vsi senatorji z veliko pozornostjo. Prípadniki opozicije so ga že vmes ponovno prekinjali z odobravanjem, zaključna izvajanja pa sprejeli s močnim ploskanjem.

Minister dr. Miha Krek je očital dr. Kramerju, da ni točno prikazal lanske deklaracijske proslave. V dokaz je prečital svoj govor, katerega je imel takrat v beograjskem radiu. Dr. Kramer mu je takoj odgovoril in bil spet deležen velikega odobravanja opozicije. Ugotovil je pri tem, da ni imel namena s svojimi navedbami o majski deklaraciji kogarkoli obtoževati, temveč da je hotel samo zavrniti naziranje dr. Kosića, da je bila majska deklaracija nekako orodje habsburške politike. Prav tako je hotel s svojimi ugotovitvami popraviti navedbe časopisja in voditeljev slovenskega dela JRZ, ki so predstavljali majsko deklaracijo kot neko deklaracijo za samoslovensko opredelitev Slovincem in kot nekako predhodnico zmaganih punktacij iz leta 1933., kakor je majsko deklaracijo slovenski javnosti predstavil »Slovenski dom«, ko je trdil, da je »majska deklaracija predhodnica slovenske deklaracije v obliki punktacije«.

Kmetijske šole premalo uvažujejo značaj našega kmetijstva

Prejeli smo:

Kako naj se uredi delo za pospeševanje kmetijstva v naši banovini, da bo imel naš kmet kar največ dobička od tega, je važno vprašanje, saj je naš kmet še in še potreben napredka, da bo na osnovi zmerom novih dognanj kmetijske stroke

prideloval več in boljših pridelkov za dom in prodajo. Na drugi strani pa kmetijski strokovnjaki sami priznavajo, da je treba najti boljši in uspešnejši način, kako približati papirnata strokovna dognanja kmetovi miselnosti in kmeta pridobiti, da jih bo začel pri svojem delu upoštevati.

Naziranja v vprašanju, kako preurediti kmetijsko pospeševalno delo med narodom, pa so različna. Kmetijski referenti so že davno sestavili spomenico, v kateri tožijo o prezaposlenosti in prosijo, naj jim dodajo za pisarniška dela absolvente nižjih kmetijskih šol, da bi se sami laže posvečali resnični pospeševalni službi. V tej svoji spomenici poudarjajo, da je veliko število absolventov nižjih in srednjih kmetijskih šol danes brez ustreznega jim posla. Zato da jih je treba namestiti po raznih uradih.

Resnica je, da se vrste absolventov srednjih in nižjih kmetijskih šol od leta do leta večajo in imamo danes nad sto takšnih strokovno šolanih kmečkih sinov. Mnogi izmed njih so šli k drugim poklicem. To je skrajno nezdrav pojav, ki vedno bolj oneuspešuje smoter kmetijskih šol, ki naj bi zalagale naše kmetijstvo z borci za napredek. V pogojih za sprejem v naše nižje kmetijske šole je pogoj, da se obveže prosilec, da bo ostal po končani šoli na domačem posestvu. Zal se pozablja to važno načelo, ki je tako rekoč osnova, na kateri bi naj bile sezidane naše kmetijske šole. Neki dober poznavalec naših razmer je dejal: »Vsakdo, ki je pri nas dovršil šolo in se usposobil za kmetijskega strokovnjaka, nima, ko dobi izpričevalo, druge želje, kakor da pride pod okrilje prve pisarne, ki jo najde na potu. Absolventi naših kmetijskih srednjih šol so rajši železniški čuvaji, jetniški pazniki in slično, kakor da bi šli s svojim znanjem tja, za kamor jih je pripravila šola — med kmečki narod, ki je hudo potreben napredka. Ko absolvira mlad človek kmetijsko srednjo šolo, je že postal gospod. Posestvo doma je premajhno za poizkuse, saj se je učil za veliko posestvo. Tako potem zaide k peresu in papirju.«

Tako je orisal položaj teh mladih ljudi odlični poznavalec in se je tako dotaknil tudi ustroja naših kmetijskih šol, ki se prav malo ozirajo na naše kmetijske razmere, kjer prevladujeta srednji in mali kmet, ki je v svojem obdelovanju že skoraj vrtnar. Naše kmetijske šole se upravljajo kot nekakšna vzorna posestva ne glede na donosnost z obilnimi javnimi podporami. Zato vzgajajo tudi svoje učence za voditelje takšnih velikih posestev. Ko dokonča kmečki sin takšno šolo, res ne more uporabiti doma na mali kmetiji naukov, ki so mu jih dali za veliko kmetijo. Da bi mogel iz svoje male kmetije napraviti prav tako neke vrste vzorno posestvo, pa ne ve, ker ga ni nihče o tem po-

učil. On se je učil le pridelovanja na veliko, tistega drobnega dela, ki bi naj ga vršil na domači kmetiji, ga pa ni nihče učil. Skupinica naprednih kmetov se peča v naši banovini s pridelovanjem semenskega krompirja, s selekcijo in prodajo žitnega semena, ko bi vendar mogli vsi ti absolventi nižjih in srednjih kmetijskih šol najti dela in jela v teh panogah na domačih posestvih in bi jim ne bilo treba ob slabih plačah in v zatohlih uradih životariti med številkami. Donosi našega kmetijstva bi bili znatno večji, če bi imeli po vsej banovini posejane takšne borce kmetijskega napredka, ki bi zalagali svojo okolico s semenskim blagom in bili v zgled

sosedom v vseh panogah kmetijstva. Čemu uvažamo v našo banovino ogromne vagonse travnega in deteljnega semena, saj bi ga mogli prav lepo doma pridelati! Koliko milijonov smo že izdali za uvoz zelenjadnega in cvetličnega semena!

Vse to bi se dalo z dobro voljo urediti in bi imeli dobiček od tega vsi trije: kmetijski referent na srezo bi bil razbremenjen, ker bi ti absolventi kmetijskih šol po vaseh širili kmetijski napredek, absolventi sami bi tako prišli do svojega pravega poklica in kruha, a vse naše kmetijstvo bi črpalo stalno koristi iz takšne ureditve kmetijskega pospeševalnega dela.

Število zadrug v Sloveniji napreduje

Glasilu Zadrugne zveze v Ljubljani »Narodni gospodar« prinaša podatke o gibanju našega zadrugništva v preteklem letu. Iz teh podatkov je razvidno, da je bilo lani na novo ustanovljenih 60 zadrug (predlanski 52). Največ zadrug je bilo osnovanih na področju okrožnega sodišča v Ljubljani, to je 23, a na področjih okrožnih sodišč v Mariboru 20, v Celju 12 in v Novem mestu 5. Po strokah so novoustanovljene in v zadrugni register vpisane zadruge: denarnih 5, mlekarški 2, živinorejske 4, strojni 5, zadr. elektrarni 2, vinarske 3, za vnovčevanje in predelovanje lesa 2, vodovodnih 5, nabavnih in prodajnih 8, tiskovne založniške 3, stavbinskih in gradbenih 7, obrtnih 7 in tako naprej. V likvidacijo je lani stopilo

23 (predlanski 31), v ljubljanskem področju 6, mariborskem 13, novomeškem 2 in celjskem 2. Likvidirale so: 1 denarna zadruha, 2 mlekarški, 1 živinorejska, 1 strojna, 3 zadrugne elektrarne, 1 vinarska, 1 vodovodna, 1 konsumna, 2 stavbinski, 2 obrtni, 3 pašniške in 3 razne zadruge.

Konkurz ni bil lani razglašen nad nobeno zadruho. Izbranih je bilo iz zadrugnega registra 31 zadruha (v ljubljanskem področju 7, celjskem 12, mariborskem 6 in novomeškem 6).

Skupno je bilo od leta 1919. do vštetelega 1. 1937. v Sloveniji vpisanih 1409 novih zadrug, likvidacijo je napovedalo 492 zadrug, 23 jih je prišlo v konkurz, 451 pa jih je bilo izbranih iz zadrugnega registra.

Kaj je z omejitvijo hmeljskih nasadov

Ze lani smo poročali, da se je za Srednjo Evropo pripravljala omejitev hmeljskih nasadov. Iz Prage poročajo zdaj, da je hmeljarsko združenje v Žatcu povabilo predstavnike srednjeevropskih hmeljarjev, naj bi se sklenil dogovor o omejitvi hmeljskih nasadov. Doslej je zateško združenje prejelo pridrilen odgovor iz Poljske in Jugoslavije, ki

bosta poslali svoje odposlance. Prav tako jih bodo poslali francoski hmeljarji. Pričakovati je, da se bo tudi Nemčija udeležila posveta. V prihodnih dneh bo objavljen dan posveta, ki se mora vršiti najkasneje v začetku aprila, zakaj sredi aprila so že v teku dela na hmeljskih nasadih in mora tedaj obstajati jasnost glede obsega omejitev.

Frank Froest:

Neznanka s tančico

Kriminalni roman

»Skoda, da nimam daljnogleda s seboj,« je godrnjal predse. »Zdaj si moram poiskati udoben opazovalni prostor.«

Kmalu je našel star hrast, v katerega rogovilastem vejevju si je napravil udobno sedišče in odkoder je lahko nemoteno opazoval hišo. Tu je še zmerom kot kip negibno sedel čeprav se je že začelo mračiti. Eno izmed oken je bilo že dole ure razsvetljeno, nato pa je znotraj ugasnila luč.

Ura je bila že deset, ko je detektiv zlezal s svojega sedišča in počasi stopil proti hiši pri čemer je ko slepec tical s palico po tleh pred seboj. Ni še napravil dvajsetih korakov, ko je njegova palica otipala nekaj, kar je bilo napeto za čevljev visoko nad zemljo. Foyle se je sklonil in otipal oviro.

»Vrv,« je zamrmral. »Ali je to varnostni ukrep proti vlomilcem ali pa...« Stopil je čez vrv in previdno tvojaje nadaljeval pot. Še dvakrat je naletel na napeto vrv, a spričo velike previdnosti ni nobenkrat padel.

Zdaj so moleli hišni zidovi tik pred njim v zrak. Splazil se je k najbližjemu oknu in ga otipal. Bilo je čvrsto zaprto in skozenj se tudi ni dalo videti. Ker bi preizkušanje vseh oken zahtevalo preveč časa, se je detektiv lotil kar prvega okna z demantom za rezanje stekla. Nato je sezul težke čevlje in nekaj minut pozneje je že bil v hiši.

Z električno svetilko v rokah se je pretihotapil skozi sobo v vežo, odprl več vrat in pogledal v prostore za njimi, nato pa je za-

šel previdno korakati po stopnicah v prvo nadstropje. Tu je moral biti še previdnejši, ker je pač bilo verjetno, da so gori spalnice. Prva vrata, ki jih je odkril, so bila zaklenjena. Foyle je pritisnil uho na ključavnico in zaslišal globoko, mirno dihanje. Vzel je iz žepa vetrih in precej dolgo vrtal z njim po ključavnici, da so se vrata odklenila. Hitro je odprl vrata in stol, ki je očitno bil naslonjen k vratom, se je ropotaje zvrnil po tleh.

Neka ženska je zakričala in Foyle se je nejevoljno umaknil nazaj na hodnik. Zdajci je zaslišal nagle moške korake. Detektiv je stopil še bolj nazaj in napeto čakal. Ko je mož stopil v sobo, se je zasvetila luč. Foyle je opazil velikega, čisto oblečenega moža. Hitro je skočil in prijel moža za zapestje.

»Gospod Robert Grell, če se ne motim,« je dejal vljudno.

XXVII. POGlavJE

Ko je Heldon Foyle naskočil moža, je bil pripravljen na hudo borbo. V načrtu je bil imel, da presenetli Grella med spanjem, ker pa se mu je ta naklep izjalovil in je Grell na ženski krik prihitel sem, je smatral za pametnejše, če izvrši nagel naskok. Grell je z vzdignjeno desno pestjo zamahnil nazaj, a ni udaril. Starejša žena je sedela vsa prestrašena v postelji in za Foyleom sta stali dve služkinji s široko odprtimi očmi ter se tresli v svojih nočnih oblekah delno iz strahu, delno pa zavoljo mraza.

»Tako se imenujem,« je odvrnil Grell čisto mirno. »Lahko si seveda mislim, kdo ste. Če počakate trenutek, da pomirim te ženske, pridem dol in bom govoril z vami. Kar lepo spet lezite, gospa Ellisova. Tudi vidve dekletki izginite v postelji. Gospod je moj prijatelj.«

Dekletki sta se oklevaje umaknili in Foyle je ljubeznivo prijel gospodarja za roko. Toda gospodinja je še zmerom nezaupno ozledovala vsiljivega tujca.

»Kdo, kdo je ta gospod?« je vprašala tri pokazala s tresočim se kazalcem na Foylea. Grell je skomignil z ramami. »Veste, ta gospa je moja gospodinja in zelo boječa,« je rekel nasproti Foyleu. »A obe dekletki nista vedeli, da sem bil doma. Je že vsa v redu, gospa Ellisova. Jaz bom še malo kramljal s gospodom, le spite mirno.«

Pri teh besedah je zaprl vrata. Foyleova desnica je počivala v žepu. »Izjavljam vam, da sem oborožen, gospod Grell,« je pripomnil. »Če se boste torej igrali...«

»...se ne boste upali streljati,« je Grell končal stavek smehljaje se. »O, vem to! Pojdite z menoj dol in izpijte z menoj kozareček okrepčila. Ne bi imel rad, da me aretirate, preden se nisva razgovorila. Sicer pa, ali smem prositi za vaše ime?«

Načelnik kriminalne policije se je nehota zasmeljal. Če je Grell morilec, mu vsekako ne manjka hladnokrvnosti. Lahko pa tudi ima kakšno za bregom, zato je treba biti previden.

»Moje ime je Foyle,« je rekel. »Načelnik sem kriminalnega oddelka na Scotlandu Yardu, Heldon Foyle. Zal, moram vaše po-

Nadalje poročajo iz Prage, da je z novo českoslovaško-ameriško pogodbo znižar ameriška carina na hmelj za 25 odstotkov. Na osnovi največjih ugodnosti bo ta nižja carina veljala tudi za hmelj iz Jugoslavije.

Vinogradniško pismo iz Slovenskih goric

Staro vinogradniško pravilo pravi, da mora biti trta obrezana do Jožefovega (19. marca), a prva kop končana do Jurijevega (23. aprila). Prvo kop smeš opravljati tudi v hudem dežju. Drugič pa moraš vinograd prekopati le v lepem vremenu. Očesca, ki jih vinogradnik po neprevidnosti pred Jurijevim ob prvi kopi odbije, postavi Jurij ponoči spet na svoja mesta, po svojem godu pa jih pusti v nemar. Do Jakobovega (25. julija) mora biti trta zvezana. Pred svojim godom skrbi Jakob za trsno listje in brstje ter ga po potrebi uravnava in popravlja, a po njegovem godu je to vinogradnikova skrb. Takšna so stara vinogradniška pravila, ki zaslužijo, da se v glavnem ravnava po njih.

Zadnji dve vinski letini sta bili slabi. Peronospora je zlasti predlanskim uničila velik del pridelka. Izkušnje so nam v teh letih pokazale, da je treba precej zgodaj opraviti prvo škropljenje in tudi potem škro-

piti ob pravem času.

Strokovnjaki naj vinogradnike pravočasno opozore, od kdaj do kdaj bo čas za prvo škropljenje, ki je najvažnejše. Trta je po niki spet kakor vsako leto upamo, umhwy večini dobro prezimila in tako vinogradniki spet kakor vsako leto upamo, da bomo za svoj trud deležni obilnega in dobrega pridelka.

V ključavničarski stroki je premalo naraščaja

Za nekatere industrijske in obrtne stroke je preveč naraščaja, med tem ko ga je za druge premalo. Tako ga je premalo v ključavničarski stroki. Ključavničarski obrtniki so že pred leti opozarjali oblast, da bi bilo treba zvišati število vajencev v njih delavnicah in da bi bilo boljše omejevanje števila vajencev v industrijskih podjetjih. Zdaj se je izkazalo, da je bilo njih stališče pravilno.

Po podatkih, ki jih je zbralo Združenje ključavničarskih mojstrov v Ljubljani, se izučiti v obrtnih delavnicah premalo ključavničarjev. Posebna uredba namreč omejuje število vajencev v obrtnih podjetjih in obrtniki se je morajo strogo držati, sicer so kaznovani. V industrijskih podjetjih je dovolje-

vabilo na kozarec okrepiča odkloniti. Ker vas bom morda kmalu aretiral, je moja dolžnost, opomniti vas, da se lahko vse vaše izpovedi izkoristijo kot dokazno gradivo proti vam. To menda že tako veste.

»Da, vem. Temu pa menda ne boste nasprotovall, da sam nekaj izpijem? Vpričo vas seveda.«

»Žal mi je, da moram biti tako nevljuden — tudi na to ne pristanem.«

»Ah, vi se pač bojite, da se ne bi zastrupil? Kakor želite! No, zdaj sva že tu. Prosil bi vas, da izpustite mojo roko. Zagotavljam vam, da vas ne bom napadel in da tudi ne bom skušal pobegniti.«

Stopila sta v sobo, ki je bila spričo omar s knjigami videti knjižnica. Foyle je obžalovaje odkimal. Morda je Grell iskreno mislil, ko je izrekel svoje zagotovilo, toda osumljen je umora. V takem primeru se ne sme zaneesti samo na besedo. »Bojim se, da tudi to ne gre, gospod Grell,« je dejal mlo. »Res mi ni na tem, da bi bil trd proti vam, toda saj me razumete: sam sem in svojo dolžnost moram izvršiti. Če mi pa dovolite — s seboj imam okove...«

Čprav je bil že mož velikih izkušenj, se vendar ni mogel spomniti, da bi bil kdaj izvršil tako važno aretacijo na tak način. Različni so bili vzroki za tako miroljuben nastop in prav smešno se mu je zdelo, ko je bil predlagal okove na tako vljuden način. Grellu je bilo precej vseeno. Njegovo samopremagovanje je bilo občudovanja vredno.

»Rad ugodim vašemu predlogu, da boste pomirjeni,« je rekel Grell, in Foyle je položil okove na Grellove roke, ne morda bli-

no mnogo večje število vajencev, a med pomočniki, ki se izučijo v tvornici in pomočniki, izhajajo iz delavnic, je znatna razlika. V obrtni delavnici se mora vajenec učiti štiri leta in je zaposlen pri najrazličnejših delih, medtem ko traja učna doba v tvornici samo tri leta in vajenec je pogosto zaposlen le pri enem in istem delu.

Zaradi tega je nastala tudi posebna težava zaradi nezaposlenih vajencev (okoli 20) iz strojnih tovarn in livarn. Mojstri neradi sprejemajo vajence, ki so se učili v tvornici, ker se delo v delavnici zelo razlikuje od dela v tvornicah. Razen tega se morajo mojstri tudi držati predpisov, ki določajo, da sme

skovito naglo, kakor se take reči navadno opisujejo v romanih, temveč je skrbno pazil, da bodo okovi sicer čvrsto držali, vendar pa udobno sedeli.

Grell je zdaj sedel v naslanjač, a Foyle si je pazljivo ko mačka primaknil stol k njemu.

»Ali smem vprašati, kaj nameravate zdaj storiti?« je vprašal Grell.

»Počakal bom dneva, nato pa bom poslal eno izmed služkinj na bližnji policijski urad,« se je glasil odgovor. »Ali morda želite cigaro? Tole vrsto vam priporočam, gospod Grell.«

Ponudil mu je svojo cigarnico, in Grell je vzel eno ter jo dovtipno smehljaje se držal med dvema prstoma. »Bodite tako prijazni, pa mi jo odrežite in prižgite,« je dejal. »Takile — takile okraski na rokah niso posebno udobni.«

Uradnik je prošnji rade volje ustregel, Grell pa se je spet naslonil nazaj na stol in začel mirno puhati cigaro. Foyle je molčal. Rad bi bil sicer nadlegoval svojega ujetnika z vprašanji, vendar se mu to ni zdelo umestno.

»Ali res mislite, da sem jaz usmrtil Goldenburga?« je zdajci vprašal Grell.

»Ne vem, kako bi rekel,« je odvrnil uradnik previdno. »Možno pa je.«

»Da, res škoda je,« je dejal Grell in spet vtaknil cigaro v usta. »Dosti ste se morali z zadevo truditi, gospod Foyle. In ves trud je bil zaman, kajti jaz sam nisem imel z vso zadevo nikakšnega opravka.«

»To bi rad vedel,« je dvoumno odvrnil Foyle.

»Recite mi samo, zakaj niste nikoli razodeli, da sem jaz še živ,« je nadaljeval Grell.

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob, Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, trdne in bele zobe!

SARGOV **KALODONT**
PROTI ZOBNEMU KAMNU

sam mojster imeti le enega vajenca, dva vajenca pa, če zaposluje tri pomočnike.

Združenje je nedavno poslalo vlogo na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo ter je zahtevalo, naj bi zbornica na pristojnih mestih posredovala, da bi bilo obrtnikom dovoljeno zaposliti več vajencev. Po podatkih, ki jih je zbralo združenje, so pomočniki, ki so se izučili v 10 letih v obrtnih delavnicah, dobili po večini delo pri železnicah, v vojaških delavnicah, pri mornarici in v industriji. V obrti jih je ostala samo dobra četrtina, kar je odločno premalo. Ključavničarska stroka ima pri nas še lepo bodočnost, ker se bo strojna industrija še razvijala in ker so ključavničarji potrebni pri železnicah, v vojaških delavnicah in tudi v tvornicah letal. Zato združenje upravičeno zahteva, naj bi bilo mojstrom dovoljeno zaposlovati po enega vajenca na dva pomočnika, na samega mojstra bi pa naj prišla po dva.

ZATO

Oče: »Ta slika nam kaže solnčni zahod. Slikala jo je moja hčerka.«

Gost: »Kje pa je vaša hčerka študirala slikarstvo?«

Oče: »V tujini.«

Gost: »Zato torej. Pri nas takega solnčnega zahoda še nikoli nisem videl.«

»Prej ali slej boste to tako morali storiti.«

»No, zdaj vam prav za prav lahko povem. Upali smo, da vas bomo zavedli do kakšne neprevidnosti, če se bomo delali, kakor bi bili o vaši smrti prepričani.«

»To bi se vam bilo tudi najbrž posrečilo, dokler niste prijeli Ivana. No, to pot ste se pač zmotili, gospod Foyle. Ali ste našli na bodalu, s katerim je bil zaklan Goldenburg, kakšne odtiske prstov?«

Foyle je prikimal. V njegovih očeh se je bralo živahno, neprikrito zanimanje. Kaj se je pač zdaj godilo v duši tega skrivnostnega moža! Ni se obnašal ne kakor krivec, ne kakor nedolžen človek, ampak prav tako, kakor se ne bi bil zavedal resnosti svojega položaja.

»Da, našli smo odtiske prstov,« je rekel Foyle. »Če hočete, da jih takoj na mestu primerjamo, imam fotografije pri sebi.«

»Z mojimi? Prav to sem vam hotel predlagati. Za vami na pisalni mizi sta papir in črnilo. Drugega menda ne bo treba.«

Ujetnik se je nasmehnil, ko je videl, da je Foyle oprezno prestavil svoj stol, da bi se obvaroval kakšnega nenadejanega napada, preden se je odmaknil. Potem je uradnik potisnil predenj mizico in položil nanjo polov papirja. »Iztegnite prste,« je dejal. Ko je Grell to storil, je ovlažil konce prstov narahlo s črnilom in jih potem trdno pritisnil na papir.

»Hvala vam, gospod Grell.«

Uradnik je potem primaknil namizno svetilko in začel prav natanko opazovati odtiske. Potreboval je še povečevalno steklo, da je naposled lahko ugotovil, da se odtiski

Politični pregled

V soboto je bil

državni proračun sprejet tudi v senatu.

Izmed 69 prisotnih senatorjev je 53 glasovalo zanj, 16 pa proti njemu. Pri glasovanju je bila prisotna vlada. Razprave o proračunu so se največ udeleževali člani senatorskega kluba Jugoslovenske nacionalne stranke, med njimi posebno senatorji dr. Andjelinovič, dr. Kramer, Pucelej in dr. Nemeč, ki so kazali tudi največ razumevanja o vprašanjih, ki zadevajo državni proračun.

Iz Beograda poročajo, da bo nemški maršal Göring po končanem ljudskem glasovanju v Avstriji odpotoval v Dubrovnik na oddih. Pri tej priliki se bodo med našo državo in Nemčijo vršila

pogajanja zaradi nove ureditve izvoza našega lesa v Nemčijo.

Za konec aprila pa je napovedan poset nemškega zunanjega ministra Ribbentropa, ki bo posetil Budimpešto, Beograd, Bukarešto, Sofijo, Atene in Ankaru v zvezi s poglavitvijo gospodarskih in političnih odnošajev med Nemčijo in balkanskimi državami. Z izvozom našega lesa v Nemčijo bo pač zdaj slaba, ker bo Nemčija pretežni del svoje lesne potrebe krila v Avstriji. Prenehanje avstrijskega izvoza, zlasti v Italijo in Madžarsko, nam bo, kakor kaže, omogočilo povečanje izvoza v ti dve državi.

Iz češkoslovaške vlade so stopili vsi Nemci razen nemških socialistov. Kljub napetemu položaju so Čehi samozavestni in naglašajo, da je češkoslovaški narod pripravljen žrtvovati vse za neodvisnost svoje domovine. Veliko pozornost je zbujal po svetu

govor ministrskega predsednika dr. Hodže po radiu o položaju in nalogah Češkoslovaške.

Dr. Hodža je najprej ponovil zagotovitev Nemčije, da se ne bo vmešavala v notranje zadeve Češkoslovaške. Zatem je navajal izjave angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina o prizadevanju za ohranitev miru in izjavil, da se je po tej izjavi varnost Češkoslovaške povečala. Glede nemške in drugih narodnostnih manjšin v Češkoslovaški je izjavil, da bo Češkoslovaška dala manjšinam vse, kar jim gre, zapovedo-

Grellovih prstov niso ujemali z odtiski, ki so jih dobili na ročaju bodala.

Grell se je naslonil v naslonjaču, kakor ga vsa zadeva ne bi bila prav nič brigala.

»Ali ste zdaj prepričani, gospod Foyle?« je vprašal čez nekaj časa.

Uradnik je prikimal in njegov pogled se je srečal z Grellovim.

»Zdaj sem prepričan,« je mirno odvrnil, »da moža niste sami spravili s sveta, in rad priznam, da me to ni presenetilo. Mislim, da ste mož, ki bi bil prevzel nase posledice, če bi bili pravi storilec. Menda ste opazili, da vas nisem aretiral strogo po predpisih, mislim pa, da okoliščine umora dobro poznate in da ste mu bili morda priča.«

Prvič med zasliševanjem je Robert Grell izgubil svojo samozavest. Roke so se mu stisnile v pest in okovi so se mu zajedli globoko v zapetje, ker je za trenutek pozabil, da je uklenjen. V Foyleovih besedah je bil poudarek, ki mu ni ušel. Nekajkrat je globoko zadihal, kakor bi bil lovil sapo, in žile na sencah so se mu napele.

»Povejte to razločneje,« je vzkliknil s hrupnim glasom. »Na dan z besedo! Na kaj namigavate?«

Prav počasi je Foyle raztrgal list z Grellovimi odtiski prstov. Ostal je miren in ni bilo mogoče uganiti, kaj je mislil.

»Mislim, da sem govoril dovolj jasno,« je odvrnil. »In da me boste še laže razumeli: vprašam vas, kako je mogoče, da izgine bogat, neoporečen človek na dan pred poroko, se skriva v razvpiti londonski četrti in občuje s sumljivimi ljudmi — izkratka, stori vse, da bi oviral delo pravice. Kako je mogoče kaj takega storiti brez zadostnega vzroka?

vati pa si ne da. Čeprav so se hoteli zunanji vplivi že večkrat uveljaviti v češkoslovaški notranji politiki, se Češkoslovaška ni vdala temu pritisku in se tudi ne bo.

Kakor pišejo praški listi, vodijo tudi slovaški klerikalci, katerih voditelj je pater Hlinka, svojo posebno politiko. Zato je gotovo zanimivo, da je

znani angleški pisatelj in prijatelj češkoslovaškega naroda Scotus Viator poslal Hlinki svarilno brzojavko,

v kateri ga v imenu tridesetletnega prijateljstva poziva k narodni slogi za obrambo češkoslovaške republike. Češko časopisje dostavlja, da je skrajni čas, da se Hlinka odloči za državno politiko in za politiko delovanja v vladi.

Z Dunaja poročajo, da

so se avstrijski škofje poklonili hitlerizmu.

V vseh avstrijskih cerkvah so prečitali skupno izjavo katoliških škofov, ki pozdravlja narodni socializem, češ da izvršuje velika dela za nemško državo in nemški narod ter da pobija brezbožno boljšeštvo. Avstrijski škofje in nadškofje naglašajo, da so podali to izjavo prostovoljno brez pritiska. Nemški listi objavljajo to izjavo z velikim zadoščanjem. Navajajo se domneve, da do te poklonitve ni prišlo brez znanja Vatikana. Zato se tudi že širijo vesti o pogajanjih med Nemčijo in Vatikanom glede izpremembe konkordata. Iz Berlina poročajo, da pride bivši avstrijski kancelar dr. Schuschnigg pred sodišče zaradi veleizdaje in poneverbe državnega denarja. Razprava proti njemu, da se bo vršila v Leipzigu.

Po vesteh madžarskega časopisja je zdaj konec habsburških teženj po avstrijskem prestolu.

Oton Habsburški je razrešil vse svoje zaupnike po Avstriji vseh zaobljub in dolžnosti ter se jim zahvalil za dosežanje usluge. Hkratu jih je pozval, naj v bodoče posvečajo vso skrb le sebi in svojim rodbinam.

V nedeljo so bile končane

državnozborske volitve v vsej Bolgariji.

Po uradnem poročilu so volitve potekale v miru in redu, le v nekaterih krajih je prišlo do manjših izgredov. V Sofiji je bilo izvoljenih tudi več opozicijcev, med drugimi bivši predsednik vlade in vodja bolgarskih faši-

Ali ni verjetno, da je takšen človek sokrivec ali pa vsaj priča zločina?«

Grell je skoraj z olajšanjem zastokal in se sklonil po cigaro, ki mu je bila padla na tla. »Vi poznate dokazila bolje kakor jaz,« je malomarno dejal. »Jaz mislim, da očitki, ki ste mi jih naprtili, ne pričajo ničesar drugega kakor to, da sem pač precej čudaški. Kdo pa je prav za prav ta Goldenburg? Vem samo to, da je bil moj dvojniki, drugega pa ničesar.«

»Kar ste zdajle rekli, so same neumnosti. To veste sami najbolje,« je dejal z utrujeno kretnjo Foyle. »Čisto dobro vemo, kdo je bil Harry Goldenburg, vemo pa tudi, da ste imeli dovolj vzrokov, da ga spravite s poti.« Sklonil se je čez mizo, da je bil njegov obraz skoraj tik ob Grellovem. »Pravice ne morete zadržati, gospod Grell. Kvetčjemu lahko njegovo delo nekoliko zavrete, če boste še naprej tako trdovratno molčali.«

Odločne črte okoli Grellovih ust so postale še upornejšje. »Ostal bom pri svojih izpovedih,« je rekel. Potem je začel govoriti spet tako ravnodušno kakor prej. »Pameten človek ste, gospod Foyle. Šele, odkar ste mi vi s svojimi ljudmi neprestano za petami, mi je postalo jasno, kako težavno je življenje poklicnega zločinca. Se zdaj pa ne vem, kako ste mogli izvedeti, d asem tu. Ko sem videl, da je moj avtomobil pod policijskim nadzorstvom, sem si mislil, da ga varuje policija samo zaradi tega, ker ni lastnika v bližini. Se sanjalo se mi ni, da ste uganili, da sem v njem pobegnil.«

Björnsterne Björnson:

»Oh, to je odvisno samo od dobre organizacije,« je odvrnil Foyle. »Res smo bili vsi

stov Aleksander Cankov in bivši ministev Todor Kožuharov. Za vlado so 104 poslancev, za opozicijo pa 56.

Poročila, ki prihajajo s španskih bojišč, kažejo

da je frankovska premoč strla odpor republikanskih čet

in da si republikanci najbrž ne bodo več odpomogli. Frankovci so vdrli že v Katalonijo in so dospeli blizu Leride, ki jo resno ogrožajo. Republikanci pri umiku rušijo za seboj mostove. V mestu Fragi je ostalo le 21 prebivalcev, ko se je umaknila republikanska vojska. V rokah frankovcev so Meusinenca, Fornilio, Termisan, Barbastro, ki so ga republikanci zažgali, preden so ga zapustili, in številni drugi kraji. Republikanci se sicer trdovratno upirajo in prehajajo sem in tja v protinapade, vendar je premoč prevelika. Po neki angleški vesti je bil vrhovni poveljnik republikanske vojske v spodnjem delu aragonskega bojišča odstavljen.

Iz Kitajske pa prihajajo poročila, iz katerih je povzeti, da

Japoncem zelo trda prede.

Na bojišču med mesti Lingčengom, Haačuangom in Tajehčuangom v južnem Šantungu se je Kitajcem posrečilo obkoliti 30.000 Japoncev. Vsi napori Japoncev, da se rešijo oklepa, so bili doslej zaman. Tudi v severnem Šantungu so Kitajci, napredovali, zavzeli so mesto Minghsien in prisilili Japonce, da so se umaknili proti jugozahodu.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem mariborskem sejmu so se za kg žive teže trgovali: debeli voli po 4.50 do 5.25, poldebili voli po 4 do 4.50, plemenski voli po 4.75 do 5.50, biki za klanje po 3.50 do 4.25, klavne krave debele po 4 do 4.50, plemenske krave po 4 do 5, krave za klobasarje po 2 do 2.25, molzne krave po 3.50 do 4.50, mlada živina po 4.30 do 5.25, teleta po 5 do 7 din. Mesne cene: volovsko meso I. 9 do 12, II. 8 do 10, meso bikov krav in telic 6 do 12, telečje meso I. 10 do 14, II. 8 do 10, svinjsko meso sveže 10 do

poučeni o tem, kod ste hodili, odkar ste zapustili stanovanje sira Ralfa Fairfielda, do trenutka, ko ste se v Kingstonu ločili od lady Helene. Lady Helena vas je oskrbela s denarjem in zato vas bo morda zanimalo, da si je ta denar pridobila s ponarejenim podpisom.«

Grellu se je videlo, kako ga je to sporočilo presenetilo. Njegovo presenečenje pa se je takoj izpremenilo v bes. »Pazite, kaj govorite, gospod!« je siknil skozi zobe.

»To je čista resnica. Helena je prejela vaše pismo, v katerem ste jo prosili za denar. Ker denarja ni imela in njen oče ni bil doma, je sama podpisala ček na njegovo ime in si ga je dala osebno izplačati.«

Grell je obledel in skrli svoj obraz v rokah. Njegove rame so drgetale. Foyle je razumel, da ga je to hudo zadelo. Da je moral vzeti denar od dekleta, mu je bilo že samo po sebi nerodno. Dejstvo, da je bila napravila tako rekoč zločin, da mu je tako pomagala, je njegove muke še povečalo. Nekje v hiši je začela ura biti polnoč. Težko in počasi so sledili udarci drug drugemu.

»Da je to storila — zame storila!« je zajecjal Grell in vzdignil svoj sivobledi obraz. Zdajci pa ga je prešinila neka misel. »Saj ni aretirana?« je hlastno vprašal.

»Ne, dala mi je besedo, da bo o tem obvestila očeta.«

Na te besede ni Grell ničesar odvrnil. Zastrmel je otožno predse. Foyle ga ni motil v njegovih mislih, temveč je vstal, si poiskal neki časopis in sedel nasproti svojemu ujetniku. Ko je nekaj časa malomarno listal, je Grell začel kinkati z glavo in je zaspal.

(Dalje.)

14 din. V Podčetrtku so bili za kg žive teže voli po 4 do 5, v Radovljici po 4.75 do 5, v Mengšu po 4.75 do 5.25 din.

SVINJE. V Kranju so se trgovali za kg žive teže: Špeharji po 10.25 in pršutarji po 7 do 8.50 Din, v Ptujju pa pršutarji po 6,75 do 7.50, debele svinje po 8 do 8.50 in plemenske svinje po 6.25 do 6.50 Din. Prasci so bili v Ptujju po 70 do 130 Din rillec.

JABOLKA. Zaloge sicer pohajajo, a so še vendar precejšnje. Plačujejo se med 300 do 600 Din za 100 kg po kakovosti. Slabo blago je seveda cenejše.

KRMA. V Kranju se je prodajalo seno po 75, a slama po 50 Din za 100 kg.

SIROVE KOŽE. Na sejmu v Kranju so plačevali za goveje 11 do 14, telečje 15 in svinjske 12 Din kg.

MED. Cene medu so menda v vsakem kraju drugačne. V Kranju se je čisti med prodajal po 22 do 24 Din za kg.

VOLNA. V Kranju se je trgovala neoprana volna po 22 do 26, oprana pa po 32 do 36 Din kg.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 29. t. m. v devizah (s pristoje premijo).

1 holandski goldinar za 24.08 do 24.23 Din;

1 nemško marko za 17.45 do 17.58 Din;

1 ameriški dolar za 43.19 do 43.55 Din;

100 francoskih frankov za 130.77 do 132.21 Din;

100 češkoslovaških kron za 151.83 do 152.94 Din;

100 italijanskih lir za 228.44 do 231.53 Din.

Vojna škoda se je v Zagrebu trgovala po 475 Din. Bila je zelo čvrsta. V Beogradu je bila še čvrstejša: trgovala se je po 476 do 478 Din. Avstrijski šilingi, ki so se po slabljenju nekoliko okrepili, so se trgovali v ljubljanskem zasebnem kliringu po 8.75 Din, nemški klirinški čeki pa so bili po 34.48 Din.

Drobne vesti

Obrtnogospodarska razstava v Kranju. V nedeljo je bil v salonu hotela »Jelena« v Kranju sestanek obrtnikov, ki so se potovali o prireditvi četrte obrtno-gospodarske razstave. Ker ni še končnega odobrenja od krajevnega šolske odbora, da bi se razstava mogla vršiti v novi šoli, so obrtniki predlagali dva druga prostora, in sicer gimnazijo in Majdičev mlin. Naposled je bil sprejet sklep, da se najprej vpraša tvrdka Majdič,

ali dovoli prostor za razstavo v mlinu, kjer so se že vršile prve tri razstave. Morebitni prebitek razstave naj bi se poklonil za obrtni dom. Tudi glede obrtnega doma, ki naj bi bil bodoče zbirališče vsega obrtniškega življenja, je bilo precej govora.

Zaščita ljutomercana v Ljutomeru, r. z. z. o. z., bo imela glavno skupščino 3. aprila ob pol 10. uri v gostilni g. Zavratnika v Ljutomeru z običajnim dnevnim redom. Iste dne bo v istem lokalu eno uro prej občni zbor ljutomerske podružnice Vinarskega društva.

Carine za nemško blago pri uvozu v Avstrijo ostanejo. Za težkoče, ki so nastale v zvezi z uvedbo marke na področju Avstrije, je značilna okolnost, da so carine pri uvozu avstrijskega blaga v Nemčijo že odpravljene, medtem ko se nadalje pobirajo avstrijske carine pri uvozu nemškega blaga v Avstrijo. Tečaj nemške marke, ki je znašal prej več kakor dva šilinga, je znižan na poldrugi šiling, kar ima za posledico, da se je avstrijsko blago za nemške kupce podražilo za 35 odstotkov in ima ukinjenje carine pri uvozu v Nemčijo namen izravnati to razliko. Z novo vrednostjo šilinga proti marki pa se je nemško blago za avstrijske kupce pocenilo in bi ukinjenje avstrijskih carin imelo za posledico poplavo nemškega blaga na avstrijskem trgu.

Domače novosti

Kraljica Marija se je vrnila iz tujine. Dne 28. marca je prispela iz tujine Nj. Vel. kraljica Marija. Na topčiderski postaji sta kraljico sprejela in pozdravila Nj. Vel. kralj in Nj. Vis. knez namestnik Pavle Sprejema so se udeležili tudi predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, odpravnik poslov angleškega poslanstva v Beogradu in vojaški zastopnik dvora.

Sestanek JNS v Celju. Članski sestanek JNS, ki je bil predzadnji torek v Celjskem domu, je bil dobro obiskan. Predsednik dr. Ernest Kalan je v govoru med drugim poudaril, da JNS tudi kot opozicijska stranka vestno deluje le za blagor države in naroda. Vse nacionalno delo v Celju je pretežno na ramah jugoslovenskih nacionalistov. Poslanec Ivan Prekoršek je iztrpno orisal zgodovinski razvoj zedinjenja Nemcev do pravkar

Toliko dalj časa bo trpelo perilo

če v zameš vedno
SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženske hvalo

izvršene združitve Avstrije z Nemčijo. Naglasil je neobhodno potrebo politične vzajemnosti v Jugoslaviji in večje strpnosti med

ime je imelo po tem, ker je stala hiša sredi velikega jelkovega gozda, edinega daleč naokoli. Praded sedanjega lastnika je bil pri četah, ki so taborile v Holstejnu, da bi pričakale Ruse, in s te poti je prinesel v svojem telečnjaku kopico čudnih semen iz tujih dežel. Zasejal jih je okoli in okoli hiše. Toda počasi so vse rastline druga za drugo odmrle; samo seme iz nekaterih jelkovih storžev, ki so se slučajno pomešali vmes, je poglano koreninice in se razraslo v gozd, ki je zdaj od vseh strani dajal poslopju senco.

Vojak iz Holstejna je po svojem dedu dobil ime Thorbjörn; njegov najstarejši sin po svojem očetu Sämund, in tako so se na tem posestvu imenovali lastniki že od njega dalje enkrat Thorbjörn, enkrat Sämund. Pravilica pa je trdila, da ima na Jelkovem rebu samo vsak drugi lastnik srečo, in to ne tisti, ki se imenuje Thorbjörn. Ko je sedanji lastnik Sämund dobil svojega prvega sina, je dolgo preudarjal, pa se ni upal prelomiti družinske navade in ga je imenoval Thorbjörn. Potem je premišljal, ali ne bi bilo mogoče dečka vzgojiti tako, da bi mu bil prihranjen kamen spotike, ki mu ga bosta zavalila pod noge stara družinska usoda in klepet ljudi. Čisto prepričan sicer ni bil, zdelo se mu je pa le, da je na dečku odkril nekakšno zmedenost upornost. »To mu je treba izbiti,« je dejal materi, in ko je Thorbjörn konaj dopolnil tretje leto, je oče časih sedel in prisilil dečka s palico v roki, da je vsa polena znosil nazaj, kjer jih je dobil, da je pobral posodje, ki ga je bil vrgel na tla, ali pa da je pobožal mačko, ki jo je bil uščipnil. Toda mati je šla navadno vselej ven, če se je očeta polotila takšna volja.

BJÖRNSTERNE BJÖRSON:

DEKLE Z OSOJ

POSLOVENIL BORIS RIHTERSIC

I.

Sredi norveških dolin se pogosto dvigujejo na vse strani odprti griči, ki jih obseva solnce s svojimi žarki od ranega jutra do svojega zahoda. Tisti, ki prebivajo bliže znojnih gora in imajo manj sonca, imenujejo tak kraj »osoj«. Dekle, ki bomo tu o njem govorili, je imelo svoj dom na takšnih osojnih in po njih je tudi dom dobil svoje ime. Tam je sneg najpozneje obležal in tam je pomlad najprej skopnel.

Lastniki posestva so bili »haugovci« in so jih imenovali tudi »bralce«, ker so dosti vnejeje kakor drugi ljudje prebirali sveto pismo. Mož se je imenoval Guttorm, žena pa Karen. Dobila sta dečka, ki je umrl, in tri leta nato sta se ogibala tisti strani cerkve, kjer je stal krstni kamen. Potem sta dobila deklico, ki sta ji dala ime po dečku. On je bil Syvert, an ona je dobila pri krstu ime »Synnöv«, ker nobenega bolj podobnega imena nista dobila. Toda mati jo je imenovala Synnöv, ker jo je, dokler je bila še majhna, zmerom klicala »Synnöv moja,« in se ji je

zdelo, da se to laže izgovori kakor »Synnöv moja«. Naj že bo kakorkoli, — ko je dekle že malo zrastle, so jo po materinem vzgledu vsi imenovali Synnöv; in večina ljudi je rekla, da tako lepo dekle, kakor je bila Synnöv Solbakken, še ni raslo v vsej pokrajini, kolikor daleč nazaj sega človeški spomin.

Bila je še precej majhna, ko so jo začeli starši vsako nedeljo, kadar je bila pridiga, jemati s seboj v cerkev. Seveda v začetku ni razumela nič drugega kakor to, da je stal tam duhoven in ošteval Benta, ki je bil že v jetnišnici, ker ga je opazil prav pod prižnico. Vzlic temu je pa oče želel, da bi hodila v cerkev, — »da bi se na to navadila,« kakor je pravil; in mati zato — »ker se ne ve, kaj bi ta čas doma počejala.« Če so imeli na posestvu jagnje, kozlička ali prašička, ki ni hotel prav uspevati, ali pa kravo, ki ji je kaj manjkalo, so žival vselej podarili Synnövi; mati je trdila, da se je potem vsaka žival takoj popravila. Oče ni prav verjel, da se je zgodilo zaradi tega; toda »saj je vseeno, čigava pri hiši je žival, samo da uspeva.«

Na drugi strani doline in tik ob znožju visoke gore je bilo posestvo Granliden. To

* Protestantovska verska ločina, ki je znana po svoji strogosti in čednostnem življenju. Pri nas bi držala primeru s »tretjeredniki«.

* Po naše »Jelkovo broe«.

Slovenci glede na velike dogodke zadnjega časa. Razpravljali je tudi o našem razmerju do Italije, o konkordatu, o novem državnem proračunu, o določilih finančnega zakona in o drugem. Članstvo je sprejelo zanimiva izvajanja g. poslanca z živahnim odobravanjem.

140.000 tujcev je v naši državi. Največ jih je zaposlenih v industriji in obrti, in sicer 48.000, v kmetijstvu, gozdarstvu in ribarstvu 46.000, v trgovini in v denarnih in prometnih zavodih 16.800, v svobodnih poklicih in javnih službah 15.000, v drugih poklicih pa 13.500. Največ je Čehov, in sicer 38.400. Zelo mnogo je tudi Rusov: 26.800, Madžarov je 21.000, a Slovencev, ki so italijanski državljani, 20.800. Večina tujcev ima prav lepe službe.

Ziga Lajakov-Mozirski †. Te dni je umrl v Mozirju znani ljudski pesnik Ziga Laykauf, znan pod imenom Lajakov-Mozirski. Rodil se je leta 1868 kot potomec nekdanjih mozirskih zdravnikov Laykaufov. Po končanem 7. gimnazijskem razredu v Celju je šel na Dunaj, kjer je študiral živinozdravništvo, a je moral zaradi slabih gmotnih razmer opustiti študij. Postal je odvetniški uradnik in je služboval v Celovcu, Ptujju, Celju in Ljubljani, nato pa kot uradnik izpostave celjskega okrajnega glavarstva v Mozirju. Pokojni je bil odločno nacionalen mož. Njegove pesmi so prežete z rodoljubjem. Objavljal jih je v raznih listih. Zigi Lajakovu - Mozirskomu bodi ohranjen časten spomin!

Bivši poglavar naših muslimanov umrl. Po dolgi bolezni je umrl v sarajevski državni bolnišnici upokojeni reis ul ulema (verski poglavar muslimanov) Džemaludin Čaušević, star 68 let. Reis ul ulema Bosne in Hercegovine je postal leta 1914. To mesto je zavzemal do leta 1929, ko je bil imenovan za reis ul ulema vseh muslimanov v Jugoslaviji. Toda že naslednjega leta je bil na lastno prošnjo upokojen.

Brezposelnost v naši državi. V februarju je iskalo pri vseh javnih borzah dela v naši državi zaposlitve 43.416 brezposelnih, od teh 36.332 moških in 7084 žensk. S preostanimi iz januarja je naraslo njih število na 87.650. Ob koncu februarja je bilo brezposelnih še 35.647. 1. marca je bilo vsem borzom dela prijavljenih 36.645 delavcev. Podpora je dobilo v februarju 33.063 brezposelnih v znesku 4.966 376.50 dinarjev.

Naši državljani bi radi postali. Pri mariborski policiji je vložena vrsta prošni av-

strijskih (zdaj nemških) državljanov za spremembo v jugoslovensko državljanstvo. Po večini so to pripadniki židovske veroizpovedi. Mnogi so živej v Mariboru vrsto let. Pa so se ponasali s svojim avstrijskim državljanstvom, češ: Ni nam treba k vojakom, davkov nam ni treba plačevati. Zdaj pa so se razmere preobrile in jugoslovensko državljanstvo bi jim bilo zaželeno, ker Nemčija žide preganja. Po Mariboru se tudi širijo govornice, da bodo nekatera naša velika tkalinska podjetja dobila strokovnjake iz Avstrije. Ti »strokovnjaki« so seveda židje, ki bi radi prišli k nam, ker so jim tam zdaj tla prevročja. Oblastva naj, dokler je še čas, zajezijo novo poplavo tujcev, ki bi z lepimi plačami le odjedali našim ljudem kruh.

Nase smreke plovejo po Nilu. Naše vitke smreke so se izkazale kot zelo primerne za izdelavo jamborov. Zato jih tudi Egipčani kupujejo in uporabljajo za svoje ladje na Nilu. Zlasti se izvažajo v Egipt smreke s Kozjaka. Zanimivo je, da so naše smreke tam ob Nilu dobile naziv »siromašni les«, in sicer zaradi tega, ker jih na drobno kupujejo po večini siromašni Beduini.

V 30 letih 40 milijonov dinarjev za grozdje. Leta 1909 je bila ustanovljena Smederevska vinogradniška zadruga, ki je prejela od svojih članov okrog 14 milijonov kilogramov grozdja in plačala zanj nad 40 milijonov dinarjev. Zadruga šteje 109 članov s 1177 deležji.

Potrebno je, da vas opominimo na najzanimivejše branje iz zadnjega časa. To sta knjigi »Zgodbe brez groze« in »Pjotr - Rasputin«. Vsaka le po 10 din, v platno vezana 15 din. Pišite na naslov: Založba »Cesta«, Ljubljana, Knafljeva 5.

Šoferski tečaj. Že napovedani šoferski tečaj v Murski Soboti se začne v ponedeljek 4. aprila ob 8. uri zjutraj v dvorani restavracije »Slona« (pri Bacu). Kdor se za tečaj zanima in še ni vpisan, naj se pred 8. uro osebno javi pri vodstvu. Na tečaju bo predaval strokovnjak inž. Debelak. Toplo priporočamo vsem, ki se za avtomobilistiko zanimajo, da se tega tečaja udeležijo!

Mladeniči rekruti. ki ste potrjeni, pa imate skrajšan rok službe, želite čimprej vstopiti v kader ali odložiti službo v kadru, informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Tudi vsa ostala vojaška pojasnila daje za malenkostno plačilo koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana.

Maistrova ulica 14. Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

Sprjemajo se do 15. aprila v pehotno podoheirsko solo v Beogradu in Zagrebu mladeniči, stari od 18 do 21 let. Pojasnila se dobe pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je kolek za 6 din za odgovor.

Huda nesreča kolesarja. Na Vrhniki je avto prodril 26 letnega mizarskega pomočnika Rada Malenška iz Rožne doline v Ljubljani, ko se je pripeljal s kolesom z dvorišča Zalokarjeve tvornice kvasa. Hudo poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

Smrtna nesreča motociklista. V ljubljanski bolnišnici je umrl 26 letni pekovski pomočnik Franc Jurac, zaposlen pri pekovskem mojstru Rotarju na Vrhniki. Povožil ga je bil vojaški avto, ko se je bil peljal s motociklom po cesti.

Gozdni požar je nastal v Selnici ob Dravi v gozdu posestnice Alojzije Vračkove. Lastnica je požigala travo na robu njive, pa je veter zanesel ogenj v gozd, ki ga je zgorelo 17.000 kvadratnih metrov. Gasilci iz Selnice so po napornem delu omejili požar.

Požar je uničil mlin. Znani Kumerčev mlin v samotni dolinici pod Zlatim poljem blizu Lukovice je postal nedavno noč žrtev ognja. Ogenj se je razširil na bližnji hlev in svinjak, v katerem je zgorelo nekaj praščičev. Očitno je, da je bil ogenj podtaknjen.

Ogenj uničuje gozde. V Razborju pri Lukovici je zvečer pred praznikom nastal požar, ki je uničil nad pet oralov mladega gozda. Ljudje, ki so prihiteli gasiti, so po hudem naporu preprečili, da požar ni zavzel še večje širine. Zažgali so baje otroci.

Gospodarsko poslopje je zgorelo. V soboto ponoči je zgorelo na Gorici nad Lopato gospodarsko poslopje posestnika Pečnika Maksa, po domače Rodeša. V hlevu je zgorela tudi ena krava.

Neznano kam je izgubil kovaški pomočnik Jakob Fleisinger, uslužben pri kovaškem mojstru Krebsu na Kozjaku. Videli so ga na Jožefovo v Studencih, nato pa v Koških, kjer je močno vinjen obležal sredi ceste. Mislil, da mu je kolo nekdo ukradel, med tem ko so ga v resnici shranili ljudje, se je hotel obesiti, pa so ga v zadnjem trenutku rešili. Orožniki so ga zaslišali in ga nato odslovili, odtlej pa ni za Fleisingerjem nobenega sledu. Domnevajo, da je izvršil samomor.

Huda nesreča v premogovniku. V premogovniku Uritadu v Zajezdi pri Ivancu v Hr-

Sāmundu se je čudno zdelo, da je bilo treba pri dečku tem več popravljati, čim starejši je postajal, čeprav je bil z njim čedalje strožji. Že zgodaj ga je silil, da je sedel k abecedniku, in jemal ga je s seboj na polje, da bi ga bil imel zmerom pred očmi. Mati je imela dosti dela z gospodinjstvom in majhne otroke, zato ni mogla nič drugega, kakor da je svojega sina božala, mu dajala dobre nasvete, ko ga je zjutraj oblačila in prijazno prigovarjala očetu, kadar sta ob nedeljah in praznikih sedela za domačo mizo. Toda če jih je Thorbjörn dobil, ker se »a-b« ni bralo »ba«, ampak »ab«, in če ni smel nabiti male Sigride, kakor je oče njega, si je vselej mislil: »Pa je le čudno, da je meni tako hudo, mojim bratcem in sestricam pa tako dobro!«

Ker je največ hodil z očetom in se ni upal prav mnogo z njim govoriti, je postal molčeč vendar pa ne ubog na mislih. Nekoč, ko so sušili seno, se mu je le izmuznilo vprašanje:

»Kako je to, da imajo na Osojah že vse pospravljeno in suho, ko je tu še mokro?«

»Ker imajo več solnca kakor mi.«

Tedaj se je prvič zavedel, da ima premalo čistega solnčnega svita, ki se ga je tolikrat veselil. Od tistega dne je gledal na Osoje pogosteje kakor prej.

»Kaj sediš tu in zijaš?« je dejal oče in ga dregnil. »Tu snodaj moramo delati, kolikor moremo, veliki in mali, če nečemo iti rakovo pot.«

Ko je imel Thorbjörn sedem ali osem let, je Sāmund vzel novega hlapčiča. Novemu fantu je bilo Aslak ime in dosti je že hodil po svetu, čeprav je bil še mlad deček. Tisti

večer, ko je prišel, je bil Thorbjörn že v postelji; toda ko je drugi dan sedel in se učil, je nekdo s takšnim truščem odprl vrata, kakor Thorbjörn še nikoli ni slišal; in to je bil Aslak, ki je pricokljaj z velikim naročjem drv in jih vrgel s takšno močjo po tleh, da so polena letela na vse strani. Sam pa je začel skakati kvišku, da si je otrsel sneg, in vselej, kadar je skočil, je zakričal:

»Mraz je, je škratova nevesta klela, — pa do vrata je v ledu sedela!«

Očeta ni bilo doma, mati pa je pometla sneg na kup in ga molče nesla ven.

In kaj me ti tako zijaš?« je dejal Aslak Thorbjörnu.

»Nič.« je odgovoril ta, kajti bal se je.

»Ali si videl petelina, ki ga imaš zadrž v svoji knjigi?«

»Da.«

»Kopico kokoši ima okoli sebe, kadar je knjiga zaprta. Ali si to videl?«

»Ne.«

»Pa poglej!«

Deček je stiril tako.

»Tepec si!« mu je posmehljivo rekel Aslak. Toda od tega trenutka dalje ni imel nihče tolikšne moči nad njim kakor Aslak.

»Nič ne veš,« je dejal Aslak nekega dne Thorbjörnu, ki je kakor navadno capljal za njim, da bi videl, kaj počenja.

»Pač; katekizem znam do četrtega poglavja.«

»Ph! Saj ne veš niti zgodbe o vragu, ki je plesal z deklino, dokler ni solnce zašlo, in se potem razpočil kakor tele, ki se je nalokalo kislega mleka.«

Se nikoli v življenju ni Thorbjörn slišal toliko modrosti hkratu.

»Kje je bilo to?« je vprašal.

»Kje? ... Da, to je bilo ... seveda, tamle na Osojah.«

Thorbjörn je debelo pogledal.

»Ali si že slišal o možu, ki se je prodal hudiču za par čevljev? ...«

Thorbjörn je od presenečenja pozabil odgovoriti.

»Vedel bi rad, kje se je to zgodilo, he? ... Da, to je bilo tamle onstran, na Osojah, prav tamle pri potoku, ki ga vidiš! ... Bog mi pomagaj!« je čez nekaj časa nadaljeval. »Tvoje krščanstvo je pa hudo žalostno! Stavil bi da nisi slišal niti o Kari z lesenim spodnjim krilom.«

Ne, nič ni o njej slišal.

In med tem, ko je Aslak veselo dalje delal, je še bolj veselo pripovedoval — in sicer o Kari z lesenim spodnjim krilom; o mlinu, ki je mlel sol, globoko doli na morskem dnu; o hudiču v lesenih čevljih; o škratu, ki je z brado obvisel na drevesu; o sedmih devicah, ki jim je Peter Strelec pulil dlake z bender, ko je spal in se nikakor ni maral zbuditi — in vse te reči so se primerile tam gori na Osojah ...

»Kaj, za božje ime, je s fantom?« je dejala drugi dan mati. »Od ranega jutra je klečal tu na klopi in gledal tja na Osoje.«

»Da, veliko dela ima,« se je posmehal oče, ki je ležal in vso dolgo nedeljo počival.

»Ljudje pravijo, da je s Synnövo z Osoj zaročen,« je pripomnil Aslak. »Toda ljudje toliko govore!« je še dodal.

Thorbjörn ni čisto razumel, kaj je mislil, vendar pa je zardel v obraz kakor puran.

Ko je Aslak druge opozoril na to, je

vatskem Zagorju se je te dni pripetila huda nesreča. Trije delavci so prišli v rov ter začeli razkopavati večjo žilo premoga. Podporni les pa se je tedaj podrl in se je na delavce vsula ogromna množina zemlje. Nesrečo je opazil četrti delavec, ki je stal v stranskem kotu, toda ni mogel pomagati svojim tovarišem. Podsmeti delavci so bili izkopani že mrtvi.

* **Ogenj v Bohinju.** V Bohinjski Bistrici je ponoči zgorelo gospodarsko poslopje Jožeta Urbanca, po domače Kmeta. V posloplju so postali žrtev ognja tudi vsa krma in vozovi. Živino so rešili.

* **Velik gozdni požar pri Ilirski Bistrici.** V neposredni bližini Ilirske Bistrice v Julijški krajini je nedavno ponoči začelo goret v gozdu na gori Sv. Anacija. BISTRISKO GASILNO društvo je bilo pod vodstvom načelnika Saše Ličana takoj na požarišču. Požar pa se je že tako razširil, da mu domači gasilci niso bili kos. Poklicati so morali na pomoč gasilce z Reke in vojaštvo z Reke, Bistrice, Kežane in iz St. Petra.

* **Požar v Mlačevem.** Pred kratkim v zgodnjih urah je nastal požar pri posestniku Rozmanu, po domače Savru v Mlačevem na Dolenjskem. Na kraj požara, ki se je z gospodarskega poslopja razširil tudi na bližnjo kaščo in na kozolec, so takoj prihitali domači gasilci, nato pa gasilci iz Zalne in Loke. Ogenj je najbrž kdo podtaknil iz maščevalnosti.

* **Požar v Stanežičah.** Te dni je nastal ogenj v Stanežičah pri St. Vidu nad Ljubljano. Zgorela je lepa domačija izdelovalca likerjev Ivana Zaletela tik pod stanežičkim gozdom. Vrlim gasilcem se je posrečilo rešiti drugo Zaletelovo hišico, stoječo tik nad glavnim poslopljem onkraj vaške ceste, da je ostala nepoškodovana. Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno. Najbrž se je vnelo tramovje poleg silno razgretega dimnika.

* **Nesreča z razstrelivom.** 45letni Zimič iz Doblarjev pri Gorici je našel granato in jo je hotel s kladivom odpreti, da bi jo izpraznil in prodal kovinske dele. Granata pa se je razpočila in ga poškodovala, zaradi česar je moral Zimič v bolnišnico, kjer so mu morali odrezati desno nogo.

* **Požar pri Komendi.** Na praznik zvečer sta zgorela gospodarsko poslopje in hiša posestnice Tilke Koščeve iz Križa pri Komendi. Samo nastopu gasilcev iz Most in Duplice se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja.

Thorbjörn zlezal s klopí, vzel v roke svoj katekizem in se začel učiti.

»To je prav. Le potolaži se z božjo besedo,« je rekel Aslak. »Dobil je tako ne boš nikoli.«

Ko so bili že tako daleč v tednu, da je Thorbjörn mislil, da je nedeljski pogovor pozabljen, je vprašal mater prav tiho — malo se je namreč sramoval:

»Mati, kdo pa je Synnöve Solbakken?«

»To je majhno dekle, ki bo nekoč še lastnica Osoj!«

»Ali nima lesenega spodnjega krila?«

Mati ga je debelo pogledala.

»Kaj si rekel?« je vprašala.

Čutil je, da je moralo biti nekaj neumnega in je molčal.

»Še nikoli ni bilo lepšega otroka kakor je Synnöve,« je nadaljevala mati. »In ljubi bog jo je napravil takšno, da jo poplača, ker je zmerom tako vljudna in pridna in se tako dobro uči.«

No — zdaj je vedel tudi to.

Ko je nekega dne delal Sámund z Aslakom na njivi, je dejal zvečer Thorbjörnu:

»Odslej ne smeš več hoditi s tem fantom, da veš.«

Toda Thorbjörn se ni zmenil za to prepoved. Nekaj dni pozneje je zato slišal:

»Če te bom spet dobil z njim, ti bo slaba predla!«

Odtlej se je Thorbjörn plazil za Aslakom, kadar ga oče ni videl. Nekega dne pa sta bila presenečena, ko sta skupaj sedela in se pogovarjala. Thorbjörn jih je dobil in je moral iti v hišo. V bočice je skušal priti Thorbjörn v Aslakovo družbo le takrat, kadar očeta ni bilo doma.

Neko nedeljo, ko je bil oče v cerkvi, je

Pri kolesih je najvažnejše ...

da so trpežna in lahka v vožnji.

Ker izpolnjujejo Wandererjeva kolesa oba omenjena pogoja, so se razširila po vsem svetu. Okvir Wandererjevega kolesa se izdeluje na temelju 50-letne izkušnje, je zelo stabilen, da lahko izdrži daljšo dobo, kot bi se to redno pričakovalo.

Emajliranje Wandererjevih koles je trikratno, zaradi tega emajl ne poka niti pri udarcih, niti pri tresljajih.

* **Ogenj pri Teharju.** V petek ponoči sta zgorela v Pečovju pri Teharju kozolec in gospodarsko poslopje Krulca Franca. Celjski gasilci niso mogli priti do kraja požara z avtomobilom, ker je cesta v Pečovju zelo slaba, da je bila vožnja nemogoča. Z ročno brizgalno so omejili ogenj.

* **Najdeno truplo dečka.** Septembra lani je šel 11letni Ivan Širca iz Podkrajja na obisk k nekim sorodnikom, a se ni več vrnil. Zdaj so našli njegovo truplo v bližini Hrušice pri Coļu v nekem gozdu. Med potjo ga je najbrž zajelo neurje. Skril se je v zavetje, da bi verdril. Tu je najbrž zaspal in tudi našel smrt.

* **Vlak ga je povozil.** Na postaji Brežicah se je zgodila huda nesreča. 19-letni Kraševc Karel iz Dolgega Gradišča v občini St. Jerneju se je pripeljal iz Kamnika z vlakom, ki pride v Brežice ob pol 22. Iz Brežic se je hotel odpeljati v St. Jernej. Prišel je kupovat vola za svojega gospodarja, pri katerem služi v Kamniku. V Brežicah je pomotno izstopil na nasprotni strani postaje, kar je pa imelo zanj zle posledice. Na nasprotni strani je stal na prvem tiru tovorni vlak, ki se je takoj po prihodu osebnega vlaka odpeljal proti Vidmu. Ko je Kraševc izstopil, se je tovorni vlak že premaknil. Kraševcu je spodrsnilo, in padel je pod tovorni vlak in kolesa so mu šla čez desno nogo. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico v Brežicah, kjer so mu morali odrezati nogo pod kolonom.

* **Nevaren požar.** Nedavno ponoči je začelo goreti Zurčevo gospodarsko poslopje v Trebnjem. Ogenj, ki je bil nedvomno podtaknjen, je nastal na skednju in v hlevu. Gasilci, domači in sosedni, so bili kmalu na kraju požara. Njim se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosedne zgradbe. Govorijo, da je zažgal neki berač iz maščevalnosti, ker mu niso dali prenočišča.

Kromova plast se nahaja na podlagi nikla ter štiti gole dele proti vsem vremenskim vplivom. Kljub vsem tem prednostim se dobe danes moška in ženska moderna Wandererjeva kolesa v trgovinah s kolesi po zelo zmernih cenah.

Zaradi tega kupujte Wandererjeva kolesa, ker so prvovrsten izdelek nemške industrije.

Generalno zastopstvo in skladišče **R. Prpić**, Zagreb, Vrhovčeva 13.

* **Samomor.** V Topovljah pri Braslovčah se je obesil neki 16-letni pastir na podstrešju hiše svojega gospodarja. Obupno dejanje je izvršil, ker so ga dolžili, da je kradel deske s splavov, ki so bili pritrjeni v Savinji na polzelski strani.

* **Požar.** V Lepenjah nad Bovcem je nastal nedavno noč velik požar. Goreti je začelo v hiši posestnika Andreja Kravanje. Ljudje so se v zadnjem trenutku rešili iz hiše. Zaradi močnega vetra se je ogenj kmalu razširil še na sosednja poslopja. Poleg Kravanjeve hiše so zgoreli še hiša nekega drugega posestnika, dve gospodarski posloplji in trije hlevi. Ogenj je uničil tudi mnogo sena, žita, krompirja, lesa, hišno opremo v obeh hišah in poljsko orodje.

* **Lahkomiselnost je zakrivila smrt.** V Vrholah pri Slovenski Bistrici je v silnih mukah umrla kamaj 21-letna sluškinja Kristina Lipoglavova, ki jo je njen ljubček spravil z neki mazačici. Ta ji je odpravila telesni plod in ji pri tem zastrupila kri. Orožniki so aretirali mazačico in ljubčka ter ju izročili sodišču.

* **Novorojenčka ostavila in pobegnila.** K posestnici Ani Trbošek v Pristavi pri Črni je prišla mlajša ženska ter jo je prosila za prenočišče. Prenočevala je v hlevu, naslednjega jutra pa je izginila. Ko je Trboškova prišla zjutraj v hlev, je zaslišala iz kota, kjer je ponoči ležala tujka, otroški jok. Šla je gledat ter je našla tam novorojenčka moškega spola, ki ga je tujka ponoči povila in ga je tam pustila. Trboškova je poskrbela vse potrebno za otroka, hkratu pa je zadevo prijavila orožnikom. Ti so izsledili mater v osebi služkinje Apolonije Črenovškove iz Nove Stifte.

* **Smrt zaradi udarca.** Državno pravdnštvo v Mariboru je odredilo, da se izkoplje truplo viničarja Jožefa Lešarja, katerega so

Thorbjörn doma rogovilil. Z Aslakom sta se kepala.

»Ne, ne, preveč me boš zdelal,« je poprosil Thorbjörn čez nekaj časa. »Rajši mečiva kepe kam drugam.«

Aslak je bil takoj za to in tako sta jih metala najprej v majhno jelko, ki je rasla blizu kašče. Potem v vrata in naposled proti oknu kašče.

»Ne v okno samo,« je dejal Aslak, »ampak samo v okvir.«

Thorbjörn pa je zadel v steklo in je prebledel.

»Bah, kdo bo pa zvedel?« je rekel Aslak.

»Bolje mečil!«

Thorbjörn je vrgel, a je zadel novo steklo.

»Zdaj pa ne maram več,« je dejal.

V tem trenutku je prišla njegova najstarejša sestra, mala Ingrid, iz hiše.

»Ti, vanjo vrzil!«

Thorbjörn je bil takoj pripravljen; dekle je začelo jokati in mati je prišla iz hiše. Prepovedala mu je kepanje.

»Vrzi, vrzil!« je sikal Aslak.

Thorbjörn je bil ves vroč in razvnet — in vrgel je.

»Fant, ti si pa res nor!« je vzkliknila mati in planila nadenj. Ubral jo je v beg, stekla je za njim — in tako sta jo drla okoli hiše. Naposled pa ga je dobila v kupu snega in ga je hotela pošteno premlatiti.

»Nazaj bom udaril, da, bom, — tu je taka navada.«

Mati je zaprepaščeno pobesila roko in ga pogledala.

»To te je nekdo drug naučil,« je rekla potem, ga mirno priels za roko in ga odvedla v hišo. Niti besede mu ni več rekla, ampak

se je ukvarjala z njegovimi bratci in sestricami ter jim pripovedovala, da se bo oče prav kmalu vrnil iz cerkve. Tedaj je začelo postajati v izbi strašno vroče. Aslak je prosil, da bi smel iti obiskat nekega sorodnika; takoj je dobil dovoljenje. Thorbjörn pa je postal še bolj preplašen, ko Aslaka ni bilo več. V trebuhu ga je strašno zvijalo in roke so se mu tako potile, da so se prilepile h knjigi, če jih je položil nanjo. O, da mati očetu ne bi ničesar rekla, ko bo prišel domov! Toda da bi jo prosil, toliko se pa ni mogel premagati. Vse okoli njega se je izpremenilo in mu je ponavljalo:

»Šiba — šiba, šiba — šiba!« Moral je zlestiti na okno, da je lahko gledal na Osoje. Tam gori je stala hiša, samotna in tihá, vsa zasnežena. Kakor zmerom se je svetila v solncu in se smejala iz vseh oken — v njih gotovo ni bilo nobeno steklo razbito. Pogumno in živo se je dvigal iz dimnika lim kvišku — seveda kuhajo tudi tam za tiste, ki so šli v cerkev. In Synnöve? — najbrž gleda za svojim očetom, in ona gotovo ne bo tepena, ko pride domov. Ni vedel, kaj naj počne s seboj in iznenada je postal na vso moč nežen s sestricami. Z Ingrido je bil tako dober, da ji je podaril sinji gumb, ki ga je bil dobil od Aslaka. Objela ga je in tudi on je z rokami oklenil njen vrat.

»Ljuba, mala Ingrid! Ali si huda name?«

»Ne, ljubi Thorbjörn! Kapaš me lahko, kolikor me hoče!«

Toda sedaj si je začel zunaj v veži nekdo otepati sneg s škornjevi! Seveda, oče je bil! Bil je videti mehak in prijazen in to je bilo še huje. (Dalje prihodnjic.)

nedavno pokopali na pokopališču v Jarenini. Zdravnik je takrat ugotovil, da je umrl Lešar zaradi vnetja pljuč. Po pogrebu pa se je začel govoriti, da je bil Lešar ubit. Orožniki so aretirali kot sumljiva posestnika Vajngerla in njegovega sina iz Gradiške pri Pesnici. Oba sta priznala, da sta napadla Lešarja, ko je šel mimo njune hiše, in ga pretepla, ker jima je dejal, da pes nima znamke. Lešar je napadalca ubil, zaradi zadobljenih udarcev pa je pred svojim domom nezavesten obležal in je kmalu umrl.

* **Kaznovani ponarejalci denarja.** Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršila velika razprava proti ponarejalcem denarja. Kazni, ki jih je sodišče izreklo, so bile vse nepogojne ter precej ostre. Anton Kokot iz Zavrč je bil obsojen na dve leti robije in tri leta izgube častnih pravic, Alojz Turšak iz Polenškaka je dobil eno leto in šest mesecev robije in tri leta izgube častnih pravic, Matija Miško iz Pavlovcev, Franc Puklavac iz Loperšic, Ivan Vrhovčak iz Grab, Jakob Stampar iz Presike in Franc Pevec iz Stročje vasi so dobili vsak po tri mesece strogega zapore. Jakob Vrhovčak iz Pušincev štiri mesece strogega zapore, Avgust Pihlar štiri mesece strogega zapore, Stefan Kuhar iz Melincev dva meseca zapore, Marija Kuhar, Marica Kuhar in Ivan Kuhar iz Melincev in Franc Žgeč iz Strajncev pa so bili oproščeni. Obtoženci so prav za prav šele pripravljali ponarejalnico, ko so jim orožniki že prišli na sled.

* **Za poskušen vlom 14 mesecev.** Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča je bil obsojen 37letni sejmár Edvard Otorepec na 14 mesecev robije in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo treh let, ker je skušal vломiti v Sattlerjevo krojaško delavnico v Tattenbachovi ulici v Mariboru.

* **Uboj v pijanost.** V Halozah se je spet pripetil žalosten dogodek. Pri posestniku Antonu Solinu so kopali v vinogradu. Po končanem delu so se sešli delavci v kleti in pili vino. Nekoliko vinjeni so se med seboj sprli. Pri tem je 26 letni delavec Ivan Kolenc dobil tako hud udarec v motiko po glavi, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer je umrl.

* **Opljenji grad.** V nedavni noči je bilo vlomljeno v Podvinski grad v Mošnjah na Gorenjskem. Iast Francozinje De Polignacove. Tatovi so v gradu temeljito gospodarili in prebrskali vse prostore. Najbrž so stikali za denarjem in dragocenostmi, ki jih pa niso našli. Slednjic so se zadovoljili s prostelinim perilom. Kakor je dognala orožniška preiskava, so bili na poslu najbrž cigani.

* **Z nožem nad konje.** V nedavni noči je nekdo preoparal trebuh konju posestnika Brvarja v Bukovici pri Vačah. Poklicani veterinar je našel živali rano in je ugotovil, da ne bo poginila. Slučajna sirovost je bila storjena v isti noči v Pečah pri posestniku Povškovi, ki je Brvarju v bližnjem sorodstvu. Tudi njen konj je imel več nevarnih ran, katere je bilo treba zašiti. Sodilo, da gre za kako maščevanje. Sirovo dejanje obsoja z ogorčenjem vsa okolica.

* **Kakor v albanskih hribih.** Na praznik Marijinega oznanjenja so se Kavčič Tilen, Cerar Anton in njegov brat, vsi trije iz Volčjega potoka in po poklicu mizarji odpeljali s kolesi proti Kamniku. Prišedši v Kamnik so se razšli: Tilen vasovat k nekemu dekletu, brata Cerarja pa po drugih potih. Vsi trije so bili najbrž dobre volje, ker so se prčno v noči znašli v Cerarjevi gostilni. Med drugim so se začeli razgovarjati tudi o premoženjskem stanju vsakega izmed njih. Ta razprava pa je imela prav žalosten zaključek. Brata Cerarja sta Kavčiča najbrž premalo ocenila, kar mu je šlo tako na živce, da je po daljšem prerokanju segel po samokresu in trikrat ustrelil. Cerar Anton je dobil strel tik nad srcem, med tem ko je bratu prestrelil levo nogo pod kolenom. Oba so prepeljali v bolnišnico.

* **Nevaren tat koles obsojen.** Pred sodnikom poedincem v Ljubljani sta se zagovarjala delavec Alojzij Mahne in kamnosek Ivan Klarič. Obtožnica je dolžila Mahneta, da je v Mariboru, Celju in Ljubljani lani ukradel

vrsto koles, te pa je potem njegov prijatelj Klarič spravljajal po primernih cenah v promet. Klarič je prodajal tudi kolesa, ki jih je nakradel zdaj že pokojni Marjan. Mahne je vse tatvine, ki mu jih je obtožnica očitala, priznal. Klarič je tudi priznal, da je kolesa, ki sta mu jih izročala v prodajo Mahne in pokojni Marjan, prodajal, zanikal pa je, da bi vedel, da so ukradena. Sodnik je oba obtoženca spoznal za kriva in je obsodil Mahneta na osem mesecev in Klariča na štiri mesece strogega zapore, oba pa še na izgubo častnih državljskih pravic za dobo dveh let.

* **Usodna kupčija s konji.** Skozi Ločico pri Trojanah ob državni cesti je te dni prignal neki barantač na videz čednega konja, ki ga je bil pripravljen zamenjati. Posestniku Kovaču je žival ugajala. Začela sta se pogajati ter se naposled pogodila. Za lepo žival je dal Kovač dva svoja manjša konja, katera je kupec takoj odgnal proti Ljubljani. Kmalu pa se je izkazalo, da zamenjani konj ni brez napake. Živinozdravnik je ugotovil hudo nadohu, zaradi česar žival ni za naporno delo. Zadeva je prišla pred sodišče, ki je razveljavilo kupčijo. Barantač je moral vrniti oba konja, za poravnavo stroškov pa odstopiti svojega konja. Ko je mož ves utrujen prispel domov iz Ljubljane, pa konja, določena za odškodnino ni našel več v svojem hlevu. Domači so mu povedali, da ga je nekdo odvedel tik pred njegovim prihodom. Kovač se je takoj odpravil nazaj v Ljubljano in prijavil tatvino policiji. Osumljeni barantač je konja menda res odgnal, nima ga pa doma v svojem hlevu in tudi ne mara izdati njegovega bivališča. Proti osumljencu je uvedeno ponovno sodno postopanje.

* **Vlomilca je izdala igralna karta.** Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je te dni zagovarjal sejmár Edvard Otorepec iz Maribora zaradi vloma. Dog dek se je odigral tako: V noči na 3. februarja so postali ljudje pozorni na neko žensko, ki se je smukala okrog ogla Tattenbachove in Kopaljske ulice v Mariboru. Slučaj je nanese, da je bil med temi radovedneži tudi policijski stražnik Franc Vrtnjak. Bilo je že p oti polnoči, pa jo je vprašal, koga čaka. Odvrnila mu je, da nikogar. Kmalu nato je ženska izginila. To se je zdelo stražniku še bolj sumljivo. V božični noči je bilo namreč vlomljeno v krojaško delavnico Srečka Sattlerja v Kristanovi hiši na oglu Tattenbachove in Kopaljske ulice. Stražnik si je mislil da je pojav skrivnostne ženske morda spet v zvezi s kakim vlomom pri Sattlerju. Napotil se je preko dvorišča Seničeve hiše. Še preden pa je preskočil plot na dvorišču Kristanove hiše, je opazil, kako je pobegnil neki moški z dvorišča. Stražnik je preplezal ograjo ter je našel pri vratih, ki držijo z dvorišča v Sattlerjevo delavnico, razno vlomilsko orodje. Zraven je bil nahrbtnik, poleg tega pa igralna karta, ki je očitno padla vlomilcu iz žepa. Po rečeh, ki jih je stražnik našel, je bilo mogoče ugotoviti njihovega lastnika. Bil je to sejmár Edvard Otorepec. ženska pa, ki jo je stražnik opazoval na ulici, je bila Otorepčeva žena Justina. Oba sta ogorčeno tajila zvezo z vlomom. Izdala pa ju je igralna karta, ker se je ugotovilo, da manjka prav ta list pri kartah, ki jih je imel Otorepec doma. Zdaj je bilo tudi jasno, da je Otorepec izvršil tudi prvi vlom pri Sattlerju. Otorepec je bil doslej že šestkrat obsojen zaradi večjih tatvin. Dasi tudi zdaj pred sodiščem ni ničesar priznal, je bil obsojen na 14 mesecev robije in na tri leta izgube častnih pravic.

* **Vlomilca Valentiniča še iščejo.** Čitate-ljem so znani številni grehi vlomilke družbe bratov Jakopinov iz Stične in Valentiniča iz Kresnic. Vsi trije so vlamjali po Dolenjskem in v Zasavju. Medtem ko sta brata Lojze in Tone Jakopin že nekaj časa zaprta, se po deželi še vedno potika Valentinič. Orožniki iz Štange so nedavno ugotovili, da imajo nekateri prebivalci v Unajnarah pod Jančami znatno množino oblek, perila in obutve sumljivega izvora. Preiskava je dognala, da izvira to iz Valentiničevega plena in iz zaloge bratov Jakopinov. Plen je zdaj shranjen na orožniški postaji v Štangi.

Iščejo se lastniki. Orožniki so nadalje ugotovili, da so bili isti vlomilci na delu na Prežganjem. V času, ko sta bila tamkajšnji šolski upravitelj Bogo Jereb in učiteljica Anica Grudnova z doma, so prišli vlomilci skozi zadnja vrata v šolo in so odnesli vse, kar je imelo kaj cene. Ista trojica je nadalje vlomila pri kmetu Berčonu v Gozdu pri Stangi in mu zaklala najbolj rejeno svinjo. Po večini so plen razprodali. Orožniki so vztrajno na delu, da najdejo Valentiniča, ki se menda ne bo mogel več dolgo skrivati.

* **V strahu pred smrtjo si je olajšal vest.** Pred leti je bilo Mariji Majdetovi iz Poljan pri Mirni peči na sejmu ukradeno 9000 dinarjev, ki jih je bila prejela za prodane vole. Marija Majdetova je obdolžila tatvine mešetarja, ki ji je pomagal mešetariti. Njen sum je zlasti potrjevalo dejstvo, da je mešetar prej vedno hodil z njo po sejmu, a ko je opazila, da je okradena, se je brž izgubil. Resnica pa je le prišla po 10 letih na dan. Marija Majdetova je izvedela, da je bil mešetar nedolžen. Njen sosed je te dni hudo obolel, pa ga je zapekla vest in je izdal svojo skrivnost. Dal je poklicati Marijo Majdetovo in ji je povedal, da jo je on okradel. Storil je to na nenavadno spretan način. On je bil tisti, ki je od nje kupil par volov, potem pa ji je znal izmakniti denar, da je tako dobil vole zastonj. Ves denar ji je zdaj vrnil, po vrhu pa ji je dal še 2000 dinarjev za obresti. Tako se je spravil in svetom in si olajšal vest ki ga je pekla celih 10 let.

* **»Danski konzul« v Mariboru aretiran.** V Mariboru je zadnje dni nastopal neki Edgar Klaus kot danski konzul. V tem svojstvu si je nabral prav čedne vsote, ker so lahko verni ljudje elegantnemu gospodu verjeli, da je lastnik velikih rudnikov in železniških podjetij na Danskem. Naposled je na »konzula« postala pozorna tudi policija, ki je ugotovila, da je Edgar samo krojaški pomočnik. Podjetnega mladeniča so aretirali.

* **Velik požar v Radizlu.** V noči na petek je nastal požar v hiši šentiljskega zdravnika dr. Justa Bačarja v Radizlu pri Slivnici. Hiša je do tal pogorela. Rešiti niso mogli prav ničesar. Škoda znaša preko 150.000 dinarjev in je le delno poravnana z zavarovalnico. Vzr: požara ni znan.

* **Nevarna tolovaja.** Nedavno poč sta se pojavila v Hohovici v občini Sv. Križu pri Litiji dva neznanca in vdrla v hišo Marije Mrzelove. Pozvala sta Mrzelovo, ki je spala na peči, naj mirno obleži, nato pa sta prebrskala vso hišo in odnesla 60 dinarjev in 40 starih avstrijskih srebrnikov. Pred odhodom sta vzela s seboj tudi bakren kotel. Kam sta tolovaja izginila, orožniki še niso mogli ugotoviti.

NE ODLAŠAJTE!

Koncem meseca poteče prva četrt leta, zato pozivamo vs enkrat one naročnike, ki letos niso plačali naročnine vsaj za pol leta, da to store še pred prazniki. Naročnina se plačuje povsod vnaprej in izgovor, češ zakaj naj bi plačali, ko leto še ni pri kraju, ne drži. Saj časopis mora tudi živeti, ker brez denarja bi ostal le prazen papir, ki se seveda mora tudi plačati. Za tem pridejo stroški za tisk, črke, barvo, obrabo strojev, uslužbence itd. Za vse to mora dobiti uprava lista povrnjeno z naročnino, ki je malenkostna, ki pa mora zato neprestano krožiti, t. j. naročniki jo morajo sproti vplačevati in ko poteče ena, treba jo je takoj obnoviti z drugo. Tu ne sme biti zastoja, zato s položnicami, ki vam leže doma, na dan! Zavedajte se dolžnosti naročnika in pošljite naročnino, ki na Vas odpade, nemudoma. Pri tem še opozarjamo, da ne bomo trpeli več starih dolgov iz preteklega leta, kdor ne bo teh plačal sedaj, mu za Veliko noč list ustavimo. Ne odlašajte torej!

* **Sumljiva nenadna smrt.** V Ločkem vrhu pri Sv. Urbanu je te dni umrla 62letna prežitekarka Marija Polančeva. Neka žena iz istega kraja je truplo preoblekla in je pri tej priliki na hrbtu opazila krvave podplutbe, zaradi česar je zadevo prijavila orožnikom. Truplo so nato spravili v mrtvašnico, kjer se je izvršilo sodno raztelesenje, ki pa je ugotovilo, da je Polančeva umrla za jetiko in da je zločin izključen.

* **Izropana trgovina v Žabnici.** V nedavni noči je neznanec vlomil v Kozinčevu trgovino v Žabnici in odnesel mnogo tobaka, cigarete, gnjati, klobas, jajc, moke in drugih specerijskih dobrot. Kozinčevi imajo nad 700 din škoda. Le tobak, ki ga je tat izgubil, so dobili nazaj. Sodijo, da se je bil zlikovec že podnevi skrilit v hiši.

* **Odsekana glava v torbi.** Na naši in albanski meji so ustavili varnostni organi dva Arnavta. Pri enem so našli v torbi odsekano glavo mlajšega moškega. Arnavta še nista hotela povedati, kdo je umorjenec, videti pa je, da sta bila izvršila krvno osveto nekje v okolici Gostivara. Po svojo žrtev sta prišla iz Albanije in v dokaz, da sta osveto izvršila, sta hotela odnesti glavo preko meje.

Hud potres na Hrvatskem

V nedeljo okoli pol 13. ure se je začelo v Koprivnici močno podzemsko bobnenje v smeri od zapada proti vzhodu. Takoj nato pa je sledil valovit potres, ki je trajal pet sekund. Potres je izzval v Koprivnici in okolici velik poplah. Ljudje so preplašeni bežali na vse strani. Potres je bil tako močan, da v Koprivnici ni poslopja, ki bi ne bilo poškodovano. Večina hiš ima hude razpoke, ako da bodo nekatere morali porušiti.

Najhuje je prizadeta frančiškanska cerkev, kjer se je zrušil strop; severni stolp pa kaže pol metra široko razpoko. Tudi frančiškanski samostan je zelo poškodovan. Mestna hiša je tako razmajana, da je vprašanje, ali jo bodo popravili ali rajši porušili in zgradili novo. V prvem nadstropju, kjer so mestna posvetovalnica in uradni prostori župana in glavnih uradov, se je sesula cela prednja stran in so več tisoč kilogramov težki betonski kosi padli na ulico. K sreči v tem času ni bilo nikogar na ulici, ker bi bile sicer smrtno žrtve neogibne. Porušil se je tudi stolp z novo mestno uro. Na župni cerkvi in na župnišču, je dobilo zidovje tako močne razpoke, da lahko človek pride skozi nje. Zelo hudo je prizadeta osnovna šola, ki so jo zgradili šele lani. Poslopje gimnazije je malone uničeno in je pouk do nadaljnega odgojen. V pravoslavni cerkvi je razpokal strop, stolp pa se je tako nagnil, da se bo najbrže vsak čas zrušil. Na židovski sinagogi je zid razpokal na zapadni strani. Pri mestni elektrarni se je zrušil 50 m visoki dimnik ter je poškodoval elektrarno tako, da so morali obratovanje nemudno ustaviti. Prav tako so se dimniki številnih opekarn v okolici sesuli.

Posebno velik poplah je nastal v koprivniški mestni bolnišnici. Bolniki so v strahu planili iz postelj in zbežali na prosto.

Potres je napravil nekaj škode tudi v nekaterih drugih krajih v daljni okolici Koprivnice. V **Belovaru** je najhuje poškodovano poslopje sreskega načelstva, okrožno sodišče in mestna hiša, ki kažejo velike razpoke. Tudi na židovih vojašnicah so nastale velike razpoke. V mestni kapeli se je zrušil strop.

V **Varaždinu** se je dva metra visoki kip sv. Frančiška na stolpu frančiškanske cerkve najprej zavrtel okrog svoje osi, nato pa se je hudo nagnil.

V **Čakovcu** se je stolp frančiškanske cerkve nagnil in je velik kip sv. Frančiška tresil na tla.

Potres so dalje močeno občutili po vsem **Prekmurju** in celo v **Ljutomeru**. V **Medmurju** in **Prekmurju** se je zrušilo mnogo dimnikov in nekatere hiše kažejo razpoke.

V **Koprivniških Breghih**, **Novem gradu podravskem**, **Virju**, **Kloštru**, **Gjurgjevcu** in **Kataleni** so se porušili židovi posameznih hiš. V **Virju** se je zrušila župna cerkev. Najprej

se je zamajal stolp, ki je padel na cerkev, tako da je ostal od cerkve samo še kup razvalin. Hudo je poškodovana tudi župna cerkev v **Novem gradu podravskem**. To je bil najmočnejši potres, ki so ga dosedaj doživeli tam okoli. Najhuje je bilo podzemsko bobnenje v križevskem srezu, zlasti v Kloštru, kjer se je zdelo, kakor da je grmel. Tudi v **Virovitici** se je potres še občutil, vendar pa tam ni napravil posebne škode. Zrušilo se je le nekaj dimnikov in na nekaterih hišah je odpadel omet.

V **hrvatskih Križevcih** so ob potresu zvonovi na 52 m visokem cerkvenem stolpu sami od sebe zvonili, dokler je trajal potres. Porušilo se je mnogo dimnikov, ulice pa so polne strešne opeke in ometa. Najhuje je poškodovano poslopje sreskega načelstva.

Bolj ali manj se je čutil potres skoro po vsej Sloveniji. V **Ljubljani** so bili sunki tako rahli, da so jih občutili le nekateri ljudje.

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Pomarančni biskvit. Mešaj, da se zgosti, eno jajce, dva rumenjaka in 10 dek sladkorja. Nato dodaj sok in naribano lupinico ene pomaranče, pet dek moke, pet dek zmletih orehov, dve deki drobno sesekljanje pomarančne lupinice (belo kožico prej dobro poreži) in trd sneg treh beljakov. Podolgovato majhno pekačo dobro pomaži s sirovim maslom, posuj z moko, zlij noter testo, razravnaj in peči približno pol ure. Pečeno in hladno zreži na tenke kose, zloži na pekačo in v mlačni pečici osuši. Zelo dobro pecivo k čaju ali vinu.

Pomarančni liker. Olupkom 10 pomaranč obreži vso belo kožico in drobno zreži. Nato namoči v pol litra žganja ali špirta in naj tako namočeno stoji osem dni. Nato skuhaj v četrtinki litra vode četrt litra sladkorja. Ko se sladkor shladi, ga primešaj k namočenim olupkom, zmešaj in pusti do drugega dne. Drugi dan žganje precedi skozi tenko čisto krpo, napolni v stekleničice, zamaši in shrani.

Pomarančna krema za nadev tort in drugčga peciva. Olupke dveh pomaranč v vodi skuha, da postanejo mehki. Nato jih ocedi in prav drobno seseklaj. Mešaj, da se zgosti, sok treh pomaranč, pet dek sladkorja v prahu in tri deke moke. Nato postavi posodo na štedilnik in mešaj kremo, da zavre in se zgosti. Nato odstavi in mešaj, da se popolnoma shladi, šele nato primešaj 10 dek sirovega masla in sesekljanje pomarančne olupke. Maslo in olupke dobro umešaj, da postane krema gosta.

Pomarančna omaka k mesu. Olupkom od dveh pomaranč poreži vso belo kožico in jih skuha. Kuhane ocedi in drobno seseklaj. Dobro mešaj štiri žlice brusnic ali ribeza in žličico gorčične moke, primešaj sok dveh pomaranč, sesekljanje olupke in ščep soli. Če je omaka zelo gosta, dodaj po potrebi žličico rdečega vina.

Čokoladni puding. Trem žemljam oribaj skorjo, jih drobno zreži in namoči v četrt litra mleka. Namočene pretlači skozi sito. Mešaj, da se zgosti, šest dek sirovega masla, 10 dek razmeščane čokolade in štiri rumenjake. Nato primešaj pretlačene žemlje, tri deke drobtin in sneg štirih beljakov. Posodo za puding pomaži s sirovim maslom, posuj s sladkorjem v prahu, zlij noter testo, razravnaj, posodo zapri in postavi v krop, kjer naj puding vre tri četrti ure. Kuhani puding zvrni na topel krožnik in daj takoj na mizo. Med tem ko puding vre, pa segrej malo malinovega soka in ga daj v skodelici s pudingom na mizo.

Praktični nasveti

Mokrega dežnika ne odpiraj popolnoma, tudi ga ne pusti zaprtega, temveč ga povezni na pol zaprtega na tla, da se tako posuši. Če dežnik sušiš popolnoma razpet, se blago, ko se posuši, raztegne, pa sčasoma postane na dežniku ohlapno in propušča dež. Ko shraniš

dežnik, ga ne zvij, zlasti če je svilen, ker se tedaj po robovih kaj hitro strga.

Počitek po kosilu je potreben zdravemu in bolnemu človeku. Že narava sama nam to kaže, ker je vsak človek po kosilu len. Tudi dojenček, ko se napije, takoj zaspi. Zato bi si moral vsak človek privoščiti po kosilu vsaj pol ure počitka. Ni baš treba, da se vležeš in zaspiš temveč počivaj sede in daj želodcu mir, da bo laže prebavjal.

Kako stopaj po stopnicah. Po stopnicah hodimo po navadi tako, da stopamo samo na prste in si nekako s celim telesom pomagamo naprej. A prav taka hoja po stopnicah ni pravilna, ker se pri tem utrudijo le nekatere mišice. zato hoja po stopnicah človeka tako utruji. Boljše je, če greš po stopnicah gor, da stopaš s celo nogo, tudi s peto; tako so napete vse mišice noge in se človek tako ne utruji. Posebno bi bila taka hoja priporočljiva za pismonoše, raznašalce mleka in časopisov, sploh za ljudi, ki morajo mnogo hoditi po stopnicah.

Kdor trpi na nespečnosti, naj bi si vsak večer dal na tilnik in zadaj na glavo mrzel obkladek. V ta namen zmoli brisačo, jo zloži, položi na tilnik in glavo, čez pa položi suho krpo. Možgani se od mrzlega obkladka pomirijo, in človek kmalu mirno zaspi. Tak obkladek je mnogo cenejši, pa tudi bolj zdrav kakor vsi uspavalni praški.

Varuj oči. Če ima ženska poklic, kjer mora ves dan oči napenjati s šivanjem, pisanjem in slinim, naj pomisli, koliko pri takem delu trpijo oči. Zato je treba med takim delom očem vsaj za trenutek privoščiti malo odpočitka. Že samo s tem da od časa do časa malo pogledaš skoz okno v daljavo, ali na cesto, na vrt, na dvorišče, se očesni živci odpočijejo. Očesu se prileže, če le nekaj sekund gledaš na drug predmet. Če nosiš naočnike, jih vsako uro vsaj enkrat snemi in se s prostim očesom oziraj po sobi nekaj trenutkov.

Naši na tujem

Jugoslovenski kulturni vrt v Clevelandu

Cleveland, marca

Med našimi rojaki se vrše velike priprave za slavnostno otvoritev jugoslovenskega kulturnega vrta v Clevelandu, ki ga opravičeno lahko imenujemo glavno mesto slovenskih izseljencev v Zedinjenih državah. V jugoslovenskem kulturnem vrtu, ki sta ga našim izseljencem podarila vlada Zedinjenih držav in clevelandska mestna občina, so naši rojaki že postavili spomenike škofu Baragi kot za Ameriko zaslužnemu kulturnemu delavcu, pesniku Njegošu, goriškemu slavčku Simonu Gregorčiču in pisatelju Ivanu Cankarju. Ker je spomenik Ivana Cankarja poklonila mestna občina ljubljanska, so varuhi vrta pod predsedstvom zaslužnega javnega delavca Antona Grdine povabili ljubljanskega župana dr. Adlešiča k otvoritvi, naj se je udeleži kot zastopnik Ljubljane. Dr. Adlešič je sprejel vabilo in maja pojde na daljno pot v Ameriko.

Slavnostna otvoritev jugoslov. kulturnega vrta bo 14. in 15. maja. Slavnosti naših izseljencev se prvič uradno udeleže zastopnik najvišjih oblasti Zedinjenih držav, najbrž tudi sam predsednik Roosevelt, potem guverner Ohia, clevelandski župan, državni poslanci, senatorji in drugi.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kursu. Vršijo vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune Belgija: št. 3064-64 — Bruxelles: Francija: št. 1117-94, Paris: Holandija, št. 1458-66 Ned Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Radio Ljubljana

od 3. do 10. aprila.

Nedelja, 3. aprila: 8.00: Vesel nedeljski pozdrav: Flauto bo igral Filip Bernard, vmes plošče. 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 9.45: Postni govor (dr. Fran Kimovec). 10.00: Izpod južnega solca (plošče). 11.00: Otroška ura: Gašperček. 11.30: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 13.00: Napovedi. 13.20: Hajdrihove pesmi (Akademski pevski kvintet). 16.00: Prenos iz Dravograda: Koncert obmejnih mladinskih zborov. 17.00: Kmetijska ura: Gozdarstvo (inž. Karol Tavčar). 17.30: Nadaljevanje prenosa iz Dravograda. 18.00: Slovenske narodne ob spremljevanju Kmečkega tria bo pela Polčka Zupanova. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Slovenska ura: a) Klavirske točke bo izvajal prof. Marjan Lipovšek; b) Pomlad ob Vipavi in Soči (prof. Filip Terčelj). 20.30: Radijski orkester, vmes igra harmonika solo (Stanko). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Znani plesni orkestri

Ponedeljek, 4. aprila: 12.00: Za kratek čas plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Zdravniška ura (dr. Anton Breclj). 18.20: Operni napevi (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Slostvo ob letu 1848. (dr. Ivan Grafenauer). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zanimivosti. 20.00: Prenos iz Maribora: Koncert Glasbene Matice. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Veseli zvoki

Torek, 5. aprila: 11.00: Šolska ura: Mesto in vas (Drago Košmerlj). 12.00: Jugoslovenski pevci in pevke (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Pozdrav Slovincem onstran meja (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Pester spored (radijski orkester). 18.40: Kapitalizem in judovska miselnost (g. Fran Terseglav). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20.00: Wagner: Rienzi, uvertira (plošče). 20.15: Henri Lavedan: Dvoboj, drama v treh dejanjih (člani narodnega gledališča v Ljubljani). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Zvoki in odih

Sreda, 6. aprila: 12.00: Pevski zbori (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Za vsakega nekaj (plošče). 14.00: Napovedi. 18.00: April v naravi (Miroslav Zor). 18.20: Pomladni zvoki (plošče). 18.40: Dolenjska srednjeveška mesta (prof. Janko Jarc). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani; v I. odmoru glasbeno predavanje (Vilko Ukmar), v II. odmoru napovedi, poročila.

Četrtek, 7. aprila: 12.00: Koncert na vurlikih orglah (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert slovenske glasbe (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Orkestralni reproduciran koncert. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: 10 minut zabave. 20.00: Večer skladb Viktorja Parme. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Operetna glasba (radijski orkester).

Petek, 8. aprila: 11.00: Šolska ura: Kako nastane film (Boris Rihteršič). 12.00: Iz naših krajev (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Ženska ura: Žena v slikarstvu in njeno stremljenje (Elda Piščančeva). 18.20: Čajkovskij: 1812, uvertira (plošče). 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Novice o izseljencih. 20.00: Koncert radijskega orkestra. 21.00: II. večer gojencev ljubljanskega državnega konservatorija. 22.00: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 9. aprila: 12.00: Plošča za ploščo se v venček poveže. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Plošča za ploščo se v venček poveže. 14.00: Napovedi. 17.00: Klavir in harmonij (Melita Gnjezdova in Kaškarov Dimitrij). 17.40: Strokovno šolstvo pripravljva temelje načrtnemu gospodarstvu (inž. Rado

Kregar). 18.00: Vesel delopust (radijski orkester). 18.40: Psihotehnični oddelki in njihovi rezultati (Avgust Kuhar). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Sem jezdil po svetu slovenskem povsod, udrihal in bil sem jih z bičem, pristrigel sem mnogim že tičem pre-

dolgi jeziček, predolgo perot. Jaz, Skrat, nisem star, sem še mlad, a pikal sem huje ko gad (pisan večer iz prispevkov v humorističnem listu »Skrat«, ki so ga v letih 1883.—1885. izdajali v Ljubljani Janko Pajk, Ivan Železnikar, Srečko Magolič). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za konec tedna (igral bo radijski orkester).

Živo so razglasili za mrtvo

V Japonski ne teče vse tako gladko, kakor bi si želela sedanja vladavina. V državnem zboru je močna opozicija, ki se je upirala pooblastilom, ki naj bi jih dobila vlada glede na vojno s Kitajci. Japonsko javnost, ki se je za to borbo opozicije proti japonskemu fašizmu zelo zanimala, je menda še bolj razgibala novica o pobegu igralka Jošiki Okadova.

Jošiki Okadova je bila najslavnejša gledališka in filmska igralka Japonske. Njena plača je bila sicer skromna in se še daleč ni mogla primerjati s plačami drugih filmskih zvezd, a bila je zelo priljubljena in njena umetnost niti malo ne zaostaja za umetnostjo drugih filmskih zvezd. Jošiki Okada se je bila nedavno omožila z uglednim japonskim plemičem Takeušijem. Bila je pa mehkega neajaponskega značaja. Morda zato, ker je bila resnična umetnica. Življenje med plemstvom je ni očaralo, in ko ni našla tam ničesar razen hladnega sijaja, mu je obrnila hrbet. Potem je živela nekaj časa z nekim prijateljem pisateljem, osumljenim komunizma.

Ko bi bila morala nedavno nastopiti v novem rodoljubnem gledališkem delu, odlične igralka ni bilo v gledališče, in kmalu so ugo-

tovili, da je sploh ni več na Japonskem. Odpeljala se je bila na Sahalin, katerega en del pripada Japonski, drugi pa Rusiji. Mož, ki jo je spremljal, je prisilil nekega možaka, da ju je s sanmi odpeljal do ruske meje. Potem sta izstopila, igralkin spremljevalec je potegnil samokres in zagrozil vozniku, da ga ustrelji, če se gane, dokler mu ne izgine iz pred oči. Tako sta si zavarovala hrbet, da ni mogel poklicati japonske obmejne straže, in na smučeh sta se japonsko pobegnila čez mejo.

V Tokiu je vzbudila novica o pobegu priljubljene igralka veliko pozornost. Igralko Okadovo so razglasili za mrtvo. Žena, ki je izdala domovino in ki ne more biti poklicana na odgovor, mora za japonsko javnost umreti. Zagonetno je ostalo, kdo je bil njen spremljevalec, zakaj že omenjeni njen prijatelj komunist Riokiši Sugimoto je zaprt. Aretirali so ga bili nedavno, ko so lovili komuniste in komunizma osumljene ljudi. Kmalu pa se je pojasnilo, da je bil njen spremljevalec gledališki ravnatelj iz Tokia Jošimasa Jošida. Ruska oblastva so ju na prehodu meje aretirala. Ko pa se je izkazalo, da iščeta v Rusiji zavetišče, so ju izpustili.

Kako je osem mornarjev dobilo osem milijonark

Miami je lepo kopalnišče na južnovzhodnem delu ameriškega polotoka Floride, kjer so ameriški milijonarji napravili letovišarsko mesto s prekrasnimi parki. Tukaj rasejo pomaranče, zgodne vinske trte in kokosi. Škoda le, da v tem prekrasnem delu zemlje večkrat divjajo viharji, ki so mesto samo že večkrat razdejali.

Pred tedni je bilo v Miamiu na letovanju osem hčera ameriških milijonarjev. Ena izmed njih je imela tudi svojo jahto. Nekega dne so dekleta sklenila, da napravijo izlet z jahto svoje prijateljice na Bahamsko otočje, ki leži nekako med Florido in otokom Haitijem. Teh otokov je več tisoč, vendar jih je samo 29 večjih, a še ti niso vsi obljudeni. Na te otoke so torej mlade milijonarke odjadrale. Vreme je lepo kazalo in potovanje je bilo veselo.

Nekaj ur po odhodu pa je na morju nenadno nastal velik vihar. Ladja milijonarskih deklet je sicer hrabro rezala valove, vendar za tako nevihto ni bila pripravljena. Kmalu jo je vihar tako pokvaril, da se ni dala več krmariti. Vsak trenutek je grozila nevarnost, da bodo valovi pogoltnili ladjico. Na njej je bilo le malo mož posadke in dekleta so se bala najhujšega. Brezžično so neprestano pošiljala klice na pomoč. Ker pa je bila brezžična oddajna postaja precej šibka, je bilo zelo dvomljivo, da bo njihove klice na pomoč kdo slišal.

Vendar njihovi klici niso bili zaman. Prvi jih je slišal brezžični brzojavnik malega tovornega parnika »Melbourne«, ki je bil takrat kakih 40 milj daleč od nesrečne jahte. »Melbourne« je takoj odgovoril, da bo skušal pomagati. Kapitan je povprašal moštvo, ali hočejo iti v nevarnost ter pomagati, in moštvo parnika je soglasno izjavilo, da je treba takoj vse storiti, da rešijo nesrečnice.

Mali tovorni parnik je le težavno premagoval silne valove, ko je hitel na pomoč. Med tem je minevala ura za uro in položaj male jahte je bil čedalje obupnejši. Naposled pa je reševalni parnik priplul že tako daleč, da je lahko videl nesrečno jahto. Zdaj pa se

je začel najtežavnejši del reševanja. Parnik nikakor ni smel priti preblizu jahte, ker bi bil vihar vrgel ladjo ob ladjo, da bi bili obe izgubljeni. Zato se je moral parnik približati previdno, da se mu je nazadnje posrečilo hudo poškodovano ladjo z vrjo privezati nase. Ko jo je potem vlekel za seboj, so začeli s poškodovane ladje reševati premražene in premočene milijonarke. Moštvo parnika »Melbourne« je bilo pri tem reševanju večkrat v smrtni nevarnosti. Ko so vseh osem deklet srečno spravili na svoj krov, so bili parnikovi mornarji že skoro vsi bolj ali manj ranjeni. Nekateri so imeli zlomljene ude, drugim je z rok posnelo kožo, spet drugi so imeli drugačne poškodbe, med tem ko se ni dekletom in moštvo z jahte zgodilo nič zlega.

Naposled je vihar ponehal. Parnik »Melbourne« je svoj tovor in rešene deklice lahko srečno izkrcal. Zgodba bi bila tako končana, toda dekleta so se med vožnjo tako zaljubila v mornarje reševalnega parnika, da so sklenila vsaka svojega mornarja vzeti za moža, kolikor jih namreč že ni bilo oženjenih. Kmalu nato so v javnosti razglasila, da so se te in te milijonarske hčere zaročile s temi in temi mornarji s parnika »Melbourne«. Ena izmed njih je na primer izvolila za svojega moža brezžičnega brzojavnika s parnika.

Milijonarski očetje pa s takimi zarokami niso bili zadovoljni. Na vso moč so ugovarjali. Nazadnje pa so se morali le vdati, ker dekleta niso odnehala. Ker pa Amerika rada ima take posebne dogodke, je bila kmalu vsa javnost na njihovi strani. Javnosti so se morali nazadnje očetje ukloniti. Tako je nekega dne v Miamiu bilo kar osem porok. Toda mlade žene so sklenile, da ne bodo živle brez koristi kakor doslej. Denar, ki so jim ga očetje dali za dote, so sklenile dati na razpolago svojim možem, da bi v svojem pomorskem poklicu lahko postali sami svoj. Sklenile so, da se z dotami ustanovi paroplovna družba, ki naj jo vodijo njihovi možje.

× Nemška zračna vojska. Nemci danes niso zaman samozavestni. Pred nastopom Hitlerja je imela Nemčija čez sedem milijonov brezposelnih. Hitler pa je rekel, da državo manj stane vojak kakor brezposeln, in je nezaposljene vtaknil v uniforme, jim dal dela in jih vojaško izuril. Zdaj ima Nemčija vzorno vojsko. Se vse bolj je napredovalo nemško letalstvo. Zgradili so močnejše tovornice, ki izdelajo kdo ve koliko prvovrstnih letal. Njihova lovska letala v hitrosti in okretnosti nimajo enakih, saj dosežajo 600 km na uro. Potem imajo majhne bombnike, ki nosijo do 20 majhnih vžigalnih bomb po 10 kg ali eno večjo za 500 kg in lete lahko 1400 km daleč. Težki bombniki, ki nosijo lahko 1000 kg bomb, lete 380 do 420 km na uro in do 3000 km daleč.

× Tihotapstvo denarja v nalivnih peresih. Te dni so v Berlinu aretirali nekega zlatarja iz Nizozemske. Njegova pogosta potovanja med Berlinom in Amsterdamom so zbudila pozornost, sumljiv pa je postal zlasti zaradi tega, ker je v velikih količinah kupoval nalivna peresa in jih pošiljal v Amsterdam. Pri pregledu so ugotovili, da je v držalih tihotapil nemške marke. V vsakem peresniku zaplenjene pošiljke so našli po 50 mark.

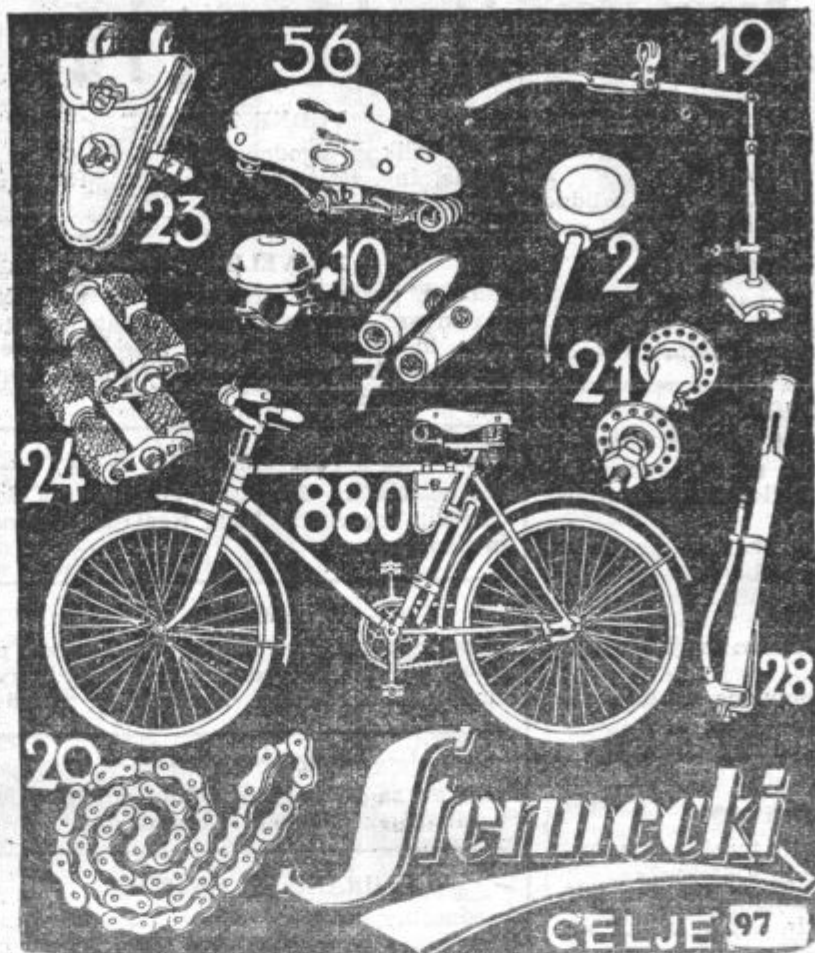
× Poljske ženske v vojski. Nedavno je poljski državni zbor sprejel zakon o razširjenju obvezne vojaške službe na vse državljane ob času vojne. Zakon določa tudi pomožno vojno službo za ženske. Zanimivo je, da je bil ta zakonski načrt predložen na zahtevo žensk. Vendar se po tem zakonu prijavljajo ženske v vojno službo prostovoljno. Starostna doba za ženske, ki prihajajo v poštev za vojaško službo, je od 19 do 45 let. Vlada ima pravico, da ženske, ki so obiskovale višje vojaške tečaje, pokliče na vojaške vaje tudi v mirnem času.

× Habsburžanka preganja svojo hčerko. Nadvojvodka Bianka Habsburska, lastnica več gradov v Avstriji in Italiji, palače na Dunaju in razkošne vile v Barceloni v Španiji, je okrutna mati. Svojo hčer Asunta je dala zapreti v neki samostan v Barceloni. Ko je nastala španska državljanska vojna, so republikanci napadali tudi samostane, ker so bila v njih gnezdišča protirepublikanskih zarotnikov. Asunta je tedaj pobegnila iz samostana na neko italijansko ladjo in po mnogih pustolovščinah dospela na Dunaj. Mati jo je zelo hladno sprejela in ji rekla, da ne more ostati pod njeno streho in ne pričakovati kake denarne podpore. Asunta je skušala najti službo bolniške strežnice, toda ni imela sreče. Potem je zahtevala svoj delež po očetu nadvojvodi Leopoldu Salvatorju. Mati je vse njene prošnje zavrnila in jo spodila od hiše. Asuntin odvetnik je zdaj vložil tožbo za izterjanje očetovega deleža in skromno mesečno podporo.

× Ženske v Kanadi ne smejo v gostilne. V Kanadi je vpliv duhovščine zelo velik. Kar reče kardinal Villeneuve iz Quebeca, to drži. Pred kratkim je prepovedal ženskam obisk gostiln. V ondotnih gostilnah namreč točijo neko posebno rivo, ki je zelo močno. Kdor ve, kako žalosten je pogled na pijano žensko in koliko večje neumnosti počenajajo kakor moški v istem stanju, se odredbi ne bo čudil.

× Dežela stoletnikov je Turčija. Če moremo verjeti turškemu časopisju, živi zdaj v Turčiji okrog 30 starcev, ki so že prekoračili 130. leto. Večina njih živi v vzhodni Mali Aziji. To so kmetje, ki so se hranili v prvi vrsti z jogurtom, pili lipov čaj in se izogibali alkoholnih pijač. Najstarejši m^o Turčije je zdaj star 165 let in živi v Elazizu. Udeležil se je grško-turške vojne pred 110 leti, boril se je kot turški vojak proti srbskim ustašem in slednjič se je udeležil tudi krimške vojne. Starec ima še zdrave zobe, spi dnevno samo po štiri ure in kadri pipo, samo sliši že zelo slabo. V neki vasi v okolici Elizaza pa živi njegova sestrična, ki velja za najstarejšo ženo Turčije. V s^ološnem živi zdaj v Turčiji 6240 nad 100 let starih ljudi. Zanimivo je, da je med njimi d^obra polovica žensk.

× Prekop med Donavo, Labo in Odro. Zadnji dogodki v Avstriji, ki so tudi Češkoslo-

K-ZEM
NASHONJ

vaško spravili v nezavidljiv položaj, bodo imeli za posledico morda tudi kakšno spremembo glede izvedbe nekaterih večjih javnih del, ki so jih nameravali izvesti Čehi v prihodnjih letih. Med temi velikimi javnimi deli je gotovo na prvem mestu zgraditev prekopa, ki bi vezal tri velike srednjeevropske reke: Labo, Donavo in Odro. Po dosedanjih načrtih bi se graditev tega prekopa začela leta 1941. Vodna cesta, ki bi vezala Labo in Donavo, bi se začela pri Pardubicah in bi pri Bratislavi po Moravi držala k Donavi. Drug prekop bi šel od Morave jugovzhodno od Olomuca proti severovzhodu in bi bil zvezan z gornjim tokom reke Odre. Na ta način bi bile med seboj zvezane tri najvažnejše srednjeevropske reke po prekopih, ki bi zelo olajšali promet v tem delu evropske celine. Preračunali so, da bi vsa ta gradbena dela stala Češkoslovaško štiri milijarde češkoslovaških kron. Dela bi bila končana v osmih letih. Kako bo s tem načrtom zdaj, ko je Avstrija priključena Nemčiji, je vprašanje.

× Kako starost je dosegel pračlovek. Znanost se že dalje časa trudi, da bi dognala, kako dolgo je živel pračlovek. To skušajo učenjaki dognati na razne načine. Najbolj raziskujejo zobe izkopanih okostnjakov. Vendar je treba vedeti, da so taka raziskavanja precej nezanesljiva, ker so zobje v predzgodovinski dobi najbrž precej bolj trpeljaki kakor dandanes, zaradi česar so se mnogo hitreje izrabili. Saj še dandanes lahko opažamo, da se zobje eskimskih žensk močno obrabijo, ker morajo Eskimke za obleko potrebno kožo hovinno poprej dobro prežvečiti in zgrizti, preden jo začno šivati. Neki učenjak je zdaj iznašel nov način, kako se da pri kakem okostnjaku prepoznati njegovo starost. Začel je namreč opazovati šive človeške lobanje. Čim bolj je tak šiv na lobanji okostenel, tem starejši je bil človek. Tako je raziskal 173 lobanj pračloveka in dognal, da nobeden izmed teh praljudi ni dosegel 80 ali 70 let, da so le redki dosegli starost 50 let in da je povprečno pračlovek dočakal le 35 let starosti.

× Dva mostova ukradena. Nedavno smo poročali, da je nekdo ukradel železniški most in ga prodal za staro železo. Te dni pa je nekdo ukradel kar dva lesena mostiča. To se je zgodilo v občini Zohorju na Slovaškem blizu Nitre. Mostova sta bila postavljena čez potok. Ko so se zjutraj kmetje hoteli peljati čez potok, niso mogli čezenj, ker nikjer ni bi-

lo mostov. Sprva so mislili, da ju je vzela voda. Toda tiste dni ni bilo povodnji. Zato je jasno, da je ponoči prišel nekdo, oba mosta lepo razdril in ju odpeljal.

× Bikovske borbe so poznali že stari Grki. Na Grškem je pred kratkim izšla znanstvena razprava, ki dokazuje, da so bikovske borbe prav za prav že stara grška navada. V tej obravnavi je rečeno, da so Grki že v 9. stoletju pred Kristusovim rojstvom poznali bikovske borbe ter jih hodili gledat. Obravnava navaja več starih grških pisateljev, ki poročajo, da so bikovske borbe že v starem veku bile priljubljena zabava po vsej Grčiji, zlasti pa v Tesaliji. Kajpada takrat niso spuščali v areno po enega samega bika, kakor delajo dandanes Španci, temveč so spustili naenkrat kar celo čredo. Kadar pa so bile slovesnosti posebno velike, so spustili v areno kar po 15 bikov, s katerimi so se potem borci morali bojevati. Samo po sebi pa je umljivo, da so bili biki, kadar jih je bilo več skupaj, mnogo bolj divji, kakor pa je posamezen bik. Iz tega sklepa obravnava, da so bile bikovske borbe v starem veku med Grki mnogo bolj krvave kakor pa so današnje španske.

× Preveč ima d^onarja, pa se igra z njim. Znani milijonar Hearst, lastnik več ameriških časopisov, je kljub svojemu bogastvu silno nesrečen: zelo se namreč boji smrti. Neke ciganka mu je namreč prerokovala, da bo živel toliko časa, dokler ne bo njegov grad Saint Donat čisto dovršen. Da bi zavlekel njegovo dograditev in si podaljšal življenje, si neprestano izmišlja nove naprave na gradu. Svoje ogromno premoženje sploh kaj čudno uporablja. Zbira namreč razne zgodovinske zanimivosti, za katerimi stikajo posebni strokovnjaki po vsem svetu. Ko odkrijejo kako staro zanimivost, bodisi navadno posodo ali celo poslopje, jo odkupijo in in pošljejo svojemu gospodarju. Tudi gradove kar pošiljajo. Dado jih skrbno podreti, vse kamenje spraviti v zaboje, poslati po ladji in železnici na kraj kamor hoče Hearst, in tam grad znova postaviti v istem slogu in z isto okolico. Več takih gradov ima po dalje časa v zabojih in jih tudi dalje prodaja. Nekoč je hotel postaviti neki angleški grad na svojem posestvu v Kaliforniji. Dal ga je prepeljati iz Anglije, ga pustil nekaj časa ležati v številnih zabojih v nekem skladišču nato pa se je premislil in ga dal sneti prepeljati nazaj čez morje na svoje škotsko posestvo. Prevoz ga je stal čez dva milijona dinarjev.

Za smeh in kratek čas

PRED SODIŠČEM

Sodnik: »Obtoženec, koliko let štejete?«

Miha: »67.«

Sodnik: »In v teh letih lahko s tako ogromnim plenom še lezete preko streh?«

Miha: »Veste, gospod sodnik, moje solidno življenje je vzrok, da sem še tako čvrst.«

PRI PRAVNIŠKEM IZPITU

Profesor: »Kakšna je kazen za dvoženstvo?«

Dijak: »Kazen, kazen za dvoženstvo — sta dve tašči.«

ODGOVOR

Tvrdba pošlje Korenčku opomin: »Pred 14 dnevi smo vas opomnili na še neporavnan račun. Čudimo se, da še doslej nismo prejeli denarja.«

Korenček odgovori: »Nikar se ne čuditi, saj denarja še nisem poslal.«

V SOLI

Učitelj: »Marko, iz česa so tvoji škornji?«

Učenec: »Iz usnja.«

Učitelj: »A odkod dobivamo usnje?«

Učenec: »Od volovske kože.«

Učitelj: »Torej, kdo ti daje obuvalo?«

Učenec: »Moj oče...«

PRED SODNIKOM

Sodnik: »Vaš mož vas je torej večkrat pretepel? Ali se je to zgodilo v afektu?«

Zena: »Ne, gospod sodnik, enkrat v pralnici, drugič v predsobi in enkrat v kleti.«

NEDOLŽEN

Sodnik: »Povejte, obtoženec, v začetku razprave ste svojo krivdo priznali, zdaj pa tažite.«

Gašper: »Hm, veste, gospod sodnik, po sijajnem zagovoru mojega zagovornika sem o svoji nedolžnosti popolnoma prepričan...«

NA VESELICI

Jože: »Kako je bilo včeraj na veselici?«

Miha: »Neznosno vroče.«

Jože: »Tako?«

Miha: »Ves moj denar se mi je stajal.«

SEVERNI TEČAJ

A: »Na severnem tečaju bi bilo imenitno živeti.«

B: »Zakaj?«

A: »Pomisli, šest mesecev dan in šest mesecev noč. Če pride kdo z računom, mu lahko rečeš, pridite jutri zopet.«

MLAD ZAKON

A: »Kako se je tvoji soprogi posrečilo prvo kosilo?«

B: »Ne sprašuj. Celo kuharska knjiga se ji je prismodila.«

SPOMIN

Urša: »Poglej, možek, na temle prostoru v našem vrtu naju je presenetil moj oče, ko si mi dal prvi poljub.«

Jožko: »Takrat bi mi bil moral prisoliti zaušnico in ven vreči.«

PRAV IMA

Letoviškar (zelo razočaran): »Kako morete nazivati svoj hotel kot 'Hotel pri lepem razgledu', ko sploh ni nobenega razgleda?«

Hoteliar: »Ali imajo morda v 'Hotelu pri lepu' kakšnega leva?«

POGOVOR

Prijateljci se razgovarjata o ljubezni.

Prva: »Ločitev krepi ljubezen.«

Druga: »Seveda. Odkar je moj mož odpotoval, ljubim Egona vsak dan bolj.«

PODEDOVANO

A: »Odkod ima vaš sinček nadarjenost za glasbo?«

B: »Ženin njegove dojilje je bil trobentač.«

UGANIL JE VZROK

Mlado dekle: »Ne vem, zakaj me obraz tako peče.«

Zdravnik: »Recite vašemu fantu, naj se malo bolje obrije.«

Mali oglasi

VODNE TURBINE

vseh velikosti ugodno naprodaj. Tehnična pisarna, Ing. Borštnar, Ljubljana, Pražakova št. 8.

ZA VELIKO NOČ

Obleke, perilo, nogavice, svilene rute, čevlje in vs^e, kar potrebujete, dobite najugodnejše in zato kupujte vse potrebščine le v Senčarjevih trgovinah: Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova.

ZA REKRUTE

vse potrebščine dobite ter kupujte le v Senčarjevih trgovinah: Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova.

SEMENA

za polje in vrt, vsakovrstno moko in vse potrebščine kupujte vedno v Senčarjevih trgovinah: Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova.

KRASNO IZBIRO

vzorcev za ročna dela dobite v Nifergalovi predtiskarni Maribor Koroška c 1

HRANILNE KNJIŽICE

vrednostne papirje, delnice, 3°/_o obveznice vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini. Kupujte srečke Drž. razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec sreče«. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 35-10. Trg agentura za bančne in kreditne posle.

POSOJILO NA VKNJIŽBO

poroke, hipotekarno, po 7°/_o obrestj na 5 ali 10 letno odplačilo, kmetom za gospodarske potrebe po 6°/_o obrestj nabavljamo. Pojasnila daje Union, Zagreb, Radićeva ul. 7

KMEČKO DEKLE

Slovenka, krasna brineta, 25 let stara z 80.000.- gotovine in potrebno opremo, se želi poročiti. Pojasnila daje Union, Zagreb 2.

LEPO SEM DEKLE

22 let stara blondinka, rojena Slovenka, — imam 30.000.- gotovine, in vso opremo, bi se rada poročila. Pojasnila daje Union, Zagreb 2.

OSTANKI

iz mariborskih tekstilnih tovarn

pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m in sicer:

Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralne blaga za ženske obleke in dečve, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvile za bluze in obleke v izbrano lepi sestavi.

Paket serije H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštnine prosto za znižano ceno din 130.—

Paket »Serija Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum oziroma plašč in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 250.— din zadnji dober kamgarn, isti v modri in črni barvi din 275.—. Cela podlaga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—

Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »KOSMOS«, Maribor, Kralja Petra trg. Trgovcem popusti!

Oglašujte v »Domovini«

Podaljšaj
si
življenje

Zivljenje moramo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezni ozdraviti, slabosti očitati, nestalne moremo učvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenje živcev, potrnost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te s novim upanjem; ta pot pa je opusna v razpravi, ki je že more, ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali proročni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in misle, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslABLJENJE spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

Ernest Pasternack, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 88.

DIN 2.500 POTREBUJETE,

da si ustvarite eksistenco. Lahko delo doma. Dopise: »Stalno«, uprava lista Maribor. Priložite znakno.

HRANILNE KNJIŽICE

prodane najbolje proti takojšnji gotovini. — Oblastveno dovoljena pisarna RUDOLF ZORE, Gledališka 12. Telef. 38-10.

PRODA SE HIŠA

v Sevnici, na zahtevo tudi s posestvom in gospodarskim poslopljem pri glavni cesti v trgu. Informacije pri Anton Jazbec, Sevnica.

DR. GUSTAV ROSINA, ODVETNIK

se je s svojo odvetniško pisarno preselil v hišo gospe Levakove v Brežicah šte. 7 poleg gostilne Kern (hotela Adamus).

NOVOST! SAMO DIN 49'50

št. 62.306 anker-ura
Pravi švicar stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran otkov
8 piščeno garancije

Din 49.50

št. 62.301 leta 8
osvetljeni kazalci
in številčnico
(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik. Mi
ga vam pošlje
svoj in poštnine
prosto

H. SUTTNER

Ljubljana 6

Lastna protokulirna
tovarna ur v Švic.

